

»ZAKLJUČCI HRVATSKOG SABORA 1631—1693«

(Regesti)

Mirko Stanisavljević

Državni je arhiv u Zagrebu 1958 izdao »Zaključke Hrvatskog sabora« — I. knjigu, za razdoblje od g. 1631—1693. Sadržaj ili summarij na hrvatskom jeziku morao je izostati iz tehničkih razloga. Kako je takav sadržaj za većinu znanstvenih istraživača od vrlo velike koristi, eto »Arhivski vjesnik« donosi taj sadržaj u formi kratkih regista. Oni su uistinu kratki, možda za historika početnika manje razumljivi, jer sažeto kazuju sadržaj ionako zbijenog teksta pojedinih zakonskih članaka i zaključaka. Međutim, zbog štednje prostora, da nam se sadržaj ne bi pretvorio u cijelu knjigu, moramo se zadovoljiti i s ovakvim kratkim registima. Oni ipak vrlo mnogo kazuju svakome, koji je imalo upućen u povijesna zbivanja u Hrvatskoj tokom XVII st., a napose u rad i značenje tadanjega Hrvatskog sabora, koji se tako odlučno i odvažno bori za hrvatski nacionalni suverenitet protiv Bečkog dvora i ugarskog sabora.

Kod izrade regista bilo je mnogo teškoća s latinskom terminologijom, koja je u XVII. st. bila upotrebljavana u državnoj upravi u Hrvatskoj. Nismo mogli jednostavno zadržati latinsku terminologiju, a ni poslušiti se pohrvaćivanjem te terminologije, kako su to činili, često puta loše, razni naši pravno-povijesni pisci. Hrvatski termini, kako su ovdje upotrebljeni, jesu plod vlastitog istraživanja i dogovora s arhivskim stručnjacima u Državnom arhivu u Zagrebu. Za važnije, manje do sada ustaljene hrvatske upravne termine, dodan je na kraju regista poseban tumač.

Kod izrade regista slijedili smo točno tekst saborskog »Protokola«. Zato uz sadržaj zaključaka Hrvatskog sabora donosimo i regeste pojedinih saborskih instrukcija i važnijih saborskih spisa, koji su prepisani u saborskom »Protokolu«. Ostali, mnogobrojni saborski spisi, čuvani ponajviše u originalu i konceptu u Državnom arhivu u Zagrebu, bit će kasnije posebno objavljeni, pa prema tome i regesti za njih napose izrađeni.

Napomena: Brojevi na kraju svakog regista, označeni sa strane, ukazuju na štampane stranice Zaključaka Hrvatskog Sabora, sv. I. (Zagreb 1958. Izd. Državnog arhiva u Zagrebu).

I

Zaključci Hrvatskog sabora

1631. IV 8. Zagreb

1. Troškovi »vlaške« komisije. — 2. Sabor određuje njezine članove iz svoje sredine. — 3. Tužbe protiv »Vlaha«. — 4. Tužba Petra Pisačića protiv Ivana Sokača. — 5. Postupak protiv zločinaca. — 6. Izbor županijskih službenika. — 7. Odredbe uz zaključak prošlog sabora, po kojem nedovršene parnice imaju nastavljati novi podžupani, a ne prvašnji. — 8. Popravak tvrđava. — 9. Malte na štajerskoj granici. — 10. Nepravde na maltama. — 11. Namira o primljenom novcu. — 12. Obdržavanje izvanrednog Banskog suda. — 13. Preporučna pisma. — 14. Pomoć sestri pok. Ivana Krušelja . . . . . 1—4

II

Zaključci Hrvatskog sabora

1631. V 27. Varaždin

1. Izaslanstvo kralju radi šteta, što su ih počinili »Vlasi«. — 2. Progon otmičara. — 3. Preporučno pismo. — 4. Raspisivanje poreza za troškove »vlaške« komisije. . . . . 4—5

Instrukcija

za izaslanike, što ih Sabor šalje kralju

Izaslanici će ishoditi kod kralja, da »vlašku« komisiju, koja je odgođena, odmah sazove, jer bi njeno odgađanje bilo od velike štete radi nasilja, što ih čine »Vlasi«. Oni su pod svojim vođom, nekim arhimandritom, silom preoteli brojne (poimence nabrojene) plemićke posjede, istjerali iz njih domaće seljake i zauzeli njihova naselja. Oni pljačkaju, razaraju i pale kuće, a stanovnike progone, napadaju i ranjavaju. Stoga neka kralj odmah sazove »vlašku« komisiju, a ako to ne može, neka na drugi način povрати otete posjede vlasnicima i spriječi nasilja »Vlaha«. . . . . 5—7

III

Zaključci Hrvatskog sabora

1631. VIII 19. Zagreb

1. Izvještaj izaslanika nakon povratka od kralja. — 2. Troškovi »vlaške« komisije. — 3. Sabor šalje pisma palatinu i drugim odličnicima u Ugarsku. — 4. Oružana pratnja za »vlašku« komisiju. — 5. Razrješnica za zemaljskog poreznika. — 6. Popis malta. — 7. Prigovori protiv otuđivanja susjedgradskih i stubičkih posjeda. — 8. Progon zločinstva. — 9. Molba Petra Nagliča za zaštitu od nepravda. — 10. Popravak varaždinskih utvrda. — 11. Straže na turskoj granici. — 12. Popravak mostova i putova. . . . . 8—10

IV

Zaključci Hrvatskog sabora

1631. X 13. Zagreb

1. Odgovor na palatinovo pismo. — 2. Porez za isplatu haramija. — 3. Zaostaci poreza. — 4. Oprost od poreza. — 5. Zabranjeno je izvoziti med. — 6.

Sabirališta meda. — 7. Popis malta. — 8. Preporučno pismo. — 9. Dar kraljici određen je za popravak zagrebačke katedrale. — 10. Pismo krajiškom generalu radi počinjenih šteta. — 11. Porez za isplatu haramija. — 12. Progon zločinaca. — 13. Pismo kralju radi oktavalnog suda. — 14. Odredbe o mjerama. 10—13

V

Zaključci Hrvatskog sabora

1632. VII 12. Zagreb

1. Protiv zabrane trgovanja u bakarskoj luci. — 2. Odredbe o novcu. — 3. Obavijest krajiškom generalu o štetama. — 4. Isplata haramija. — 5. Izbor zemaljskog poreznika. — 6. Imenovanje županijskih službenika. — 7. Obračun o porezu, isplati haramija i kraljičinu daru. — 8. O trgovini s Turskom. — 9. Javni radovi za popravak tvrđava. . . . . 13—16

VI

Zaključci Hrvatskog sabora

1632. VIII 31. Zagreb

1. Ubiranje zaostalog poreza. — 2. Plaće čuvarima ugarske krune. — 3. Molba kralju protiv skupljanja vojnika u kraljevini. — 4. Zabrana skupljati vojnike. . . . . 16—18

VII

Zaključci Hrvatskog sabora

1632. X 22. Zagreb

1. Kazna za velikaše, koji ne dolaze na Sabor. — 2. Odaslanstvo kralju protiv sabiranja vojnika. — 3. Dizanje vojske na Turke. — 4. Krajiški generali neka podupru zabranu sabirati vojnike. — 5. Iskorišćivanje soli na posjedima porodice Pethö. — 6. Pismo palatinovo banu o sabiranju vojnika. — 7. Zagrebački Gradec i nedjeljni sajmovi. — 8. Zagrebački kaptol protiv ukonačivanja vojnika. — 9. O granicama sa Štajerskom. — 10. Obračun o troškovima »vlaške« komisije i zaostacima poreza. . . . . 18—21

VIII

Zaključci Hrvatskog sabora

1633. X 5—6. Zagreb

1. Sabor zabranjuje skupljati vojnike za carsku vojsku. — 2. Izaslanstvo kralju i palatinu u poslovima Sabora. — 3. O granicama kraljevine na posjedima Nikole Frankopana. — 4. Odredbe o ubiranju nekog duga od 50 forinti. — 5. Daća na uvoz i izvoz robe. — 6. Novi popis radi poreza. — 7. Javni radovi. — 8. Takse armalista. — 9. Porez za isplatu haramija. — 10. Imenovanje županijskih službenika. — 11. Otvorenje korita Dravice kod Varaždina. — 12. Rješavanje sporova radi poreza. — 13. Odredbe o primanju novca. — 14. Odredbe o mjerama. — 15. Spor radi plaćanja desetine. — 16. Sabor ukida plaću zagrebačkom ljekarniku Gaspariniju. — 17. Plaćanje poreznih zaostataka nasljednicima pokojnog Kristofora Mikulića. — 18. Isto tako Petru Zniki. 21—26

IX

Zaključci Hrvatskog sabora

1633. XI 22. Zagreb

1. Popis šteta, što su ih Turci počinili, i tvrđava, što su ih izgradili protivno mirovnom ugovoru, poslat će sabor kralju, da ga dade na znanje otomanskoj Porti. — 2. Tužba radi kapetanova mlina u Ivaniću, što su ga seljaci spalili. — 3. Spor između isusovaca i grada Varaždina. — 4. Daća na sol. — 5. Pokojnom Gregoriju Pethöu oprašta Sabor polovicu duga. — 6. Naknada štete za spaljeni kaštel Also Podottochie. — 7. Naknada melioracija i deterioracija na založenim posjedima. . . . . 26—28

X

Zaključci Hrvatskog sabora

1634. I 11. Zagreb

1. Izvještaj izaslanika, koji su bili kod kralja. — 2. Izbor izaslanika na Ugarski sabor i sastav instrukcije. — 3. Odobren je višak putnog troška izaslanicima. — 4. Izbor nadstojnika javnih radova u Krajini. — 5. Tumačenje prvashnjeg saborskog zaključka o tužbi zbog uvrede velikog suca. — 6. Hvatanje učesnika »štibraške« bune. — 7. Pomoć zagrebačkim kapucinima. 29—30

XI

Zaključci Hrvatskog sabora

1634. VI 8. Zagreb

1. Izaslanstvo kralju za pomoć; podizanje vojske za rat protiv Turaka. — 2. Izaslanstvo u Štajersku, Korušku i Kranjsku za pomoć. — 3. Troškovi izaslanika na prošli Ugarski sabor. — 4. Porez će plaćati ubuduće i podanici službenika kraljevine. — Županijskim službenicima određuje Sabor plaću u novcu. — 5. Javni radovi. — 6. Kazne zbog ubijstva Sigismunda Pallfija, kojega je ubio Baltazar Tompa. — 7. Određen je novi popis poreza; imenovani su popisivači (dicatores). — 8. Imenovanje županijskih službenika. — 9. Otvaranje javnih putova. — 10. Popravak mostova i putova. — 11. Prigovor protiv grbovnice. — 12. Tumačenje zaključaka od 16. IV 1634. o uvredi velikog suca. — 13. Uplata poreznog zaostatka. . . . . 31—34

XII

Zaključci Hrvatskog sabora

1634. XI 6. Zagreb

1. Izvještaj saborskih izaslanika. — 2. Grad Zagreb je dužan prevesti streljivo. — 3. Imenovanje izaslanika na Ugarski sabor; odredbe o njihovu putnom trošku. — 4. Isto tako za izaslanike županija. — 5. Rješavanje teškoća kod oporezovanja banovih posjeda. — 6. Otvaranje dravskih rukava kod Varaždina. — 7. Oprost duga Ani Patatić. — 8. Sabor opet određuje plaću ljekarniku Jakovu Gaspariniju. — 9. Imenovanje županijskih službenika. 34—36

Instrukcija

za izaslanike na Ugarski sabor

1. Treba da na vrijeme stignu na sabor u Šopronj. — 2. Neka nastoje na

saboru zadržati prvo mjesto i glas. — 3. U ovim kraljevinama treba sačuvati katoličku vjeru. — 4. Čuvat će i braniti prava kraljevine Ugarske, ovih kraljevina i katoličku vjeru. — 5. Izložiti će i zagovarati tegobe (gravamina) ovih kraljevina. — 6. Ugarskom saboru neka tako objasne pitanje »Vlaha«, da ih valja vratiti pod vlast kraljevine, a njihove povlastice, protivne ustavu, dokinuti. — 7. Ako je područje »Vlaha« zemlja bez nasljednika, onda ono ne može pripasti Stajerskoj, nego ugarskoj kruni tj. Hrvatskoj. — 8. Tražit će, da bude uspostavljena banova vlast od Drave do Jadranskog mora. — 9. Krajiške utvrde treba obnoviti, a vojsku redovito plaćati. — 10. Iznijet će i ostale tegobe i tražiti za njih rješenje. — 11. Iz Varaždina imaju izaći njemački vojnici. — 12. Podići će tužbu protiv krajiškog generala, što je bana izazvao na dvoboj, kao i protiv nasilja njemačkih vojnika. — 13—20. Iznijet će tužbe radi okupacija, pljačke, nasilja i presizanja krajiških oficira i vojnika. — 21. Nastojat će, da bude dopušteno trgovanje sa susjednim krajevima Istre. — 22. Ako bi kralj htio dobiti još vojnika iz zemlje, tome će izbjeći pozivanjem na privilegij, kao i na to, da nemamo ni za svoju obranu dovoljno vojske. — 23. Ako bi tko pokrenuo pitanje daća kraljevine, treba da sačuvaju i obrane naša prava na tom području. — 24. U pitanju svote od 27.000 forinti, što ju je kralj Matija odredio za popravak Brkiševine, neka porade, da ostatak bude isplaćen. — 25. Nastojat će oko toga, da palatin ne ometa svojim nalozima parnicu, što je u toku, protiv grada Varaždina. — 26. Pomoći će Nikolu Frankopana u sporovima zbog njegovih posjeda. 27—31. Tužbe radi nasilja krajišnika. — 32. Tražit će, da i zarobljeni Turci rade na kršćanskim utvrdama, kao što rade kršćani na turskima. — 33. Podanici križevačkog kapetana treba da plaćaju porez i desetinu. — 34. Valja izraditi, da kmetovi ne mogu postati plemići bez preporuke svoje zemaljske gospode, a ako su to postigli lukavstvom, treba im grbovnice poništiti. — 35. Stvari i spise pokojne sestre Ladislava Kerechenija neka vrate oni, koji su ih neovlašteno prisvojili. — 36. Ishodit će potvrdu privilegija kraljevine, koja je odgođena do ovog sabora. — 37—41. Tužbe protiv nasilja koprivničkog kapetana i njegovih vojnika. — 42. Članak o imenovanju domaćih plemića za krajiške kapetane treba protegnuti i na Hrvatsku. — 43. Građani Krapine treba da budu podvrgnuti sudbenosti zemaljske gospode. — 44. Izaslanici neka zagovaraju i sve ostalo, što u instrukciji nije napisano, a tiče se prava i koristi domovine. . . . . 37—48

XIII

Zaključci Hrvatskog sabora

1635. IV 26. Zagreb

1. Izvještaj izaslanika o radu prošlog Ugarskog sabora te o poslovima »Vlaške« komisije. Sabor im odobrava višak troškova. — 2—5. Troškovi, ostale potrebe i članovi »Vlaške« komisije. — 6. Porez za isplatu haramija. — 7. Odbor za predlaganje saborskih zaključaka kralju na sankciju. — 8. Javni radovi. — 9. Povećanje plaće haramijama u utvrdi Brebrowacz. — 10. Imanja varaždinskih isusovaca oslobođena su od javnih tereta. — 11. Naknada putnog troška. . . . . 48—51

1. Prilikom izvještaja o radu »Vlaške« komisije Sabor određuje novo izaslanstvo kralju i putni trošak za njega. — 2. Imenovanje županijskih službenika. — 3. Daću kraljevine ubirat će tridesetničar u Nedelišću. — 4. Daću će plaćat i zagrebački građani i »Vlasi« u Žumberku. — 5. Ubiranje zaostalog poreza za troškove »vlaške« komisije i porezna oslobođenja. — 6. Porez za isplatu haramija. — 7. Odbor za obračun s poreznikom kraljevine. — 8. Naknada štete »Vlasima« slavonske krajine. — 9. Popunjavanje članova Banskog stola. — 10. Isplata krunidbenog dara, što ga je kralj poklonio zagrebačkom biskupu. . . . . 51—54

Instrukcija

za izaslanika kralju

1. Tražit će od kraljevskog personala, da budu provedeni neizvršeni zaključci »vlaške« komisije. — 2. Treba ishoditi odredbe, da general ima pružiti pomoć »vlaškoj« komisiji, a kapetani da joj se imaju pokoravati. — 3. Križevačkog kapetana Gallera treba maknuti. — 4. Neka kralj odredi oktavalni sud. — 5. Valja već jednom isplatiti bansku vojsku. — 6. Potvrda saborskih zaključaka. — 7. Povjereno mu je i ostalo, što služi općoj ili pojedinačnoj koristi. . . . . 54—55

Kralj Ferdinand II potvrđuje neke zaključke Hrvatskog sabora od godine 1609. do 1635, i to slijedećim člancima:

I Zabrana tuđe vjere. — II Štetni mlinovi. — III Desetina zagrebačkog biskupa. — IV Progon zločinaca. — V Slobode turopoljskih plemića. — VI Sabiralište meda i svinja. — VII Predijalci u Topuskom. — VIII Ubiranje dugova ovrhom. — IX. Isto. — X Progon vještica. — XI Razdoblje za sudski postupak. — XII Postupak radi okupacija i nasilja. — XIII Postupak protiv inovjeraca. — XIV O povratku založenih imanja. — XV Ovršno ubiranje odvjjetničke zasluge. — XVI Progon Cigana. — XVII O armalistima tudincima. — XVIII Izdavanje isprava u zagrebačkom i čazmanskom kaptolu. — XIX Kazne za osloboditelje zločinaca. — XX Iskup založenih dragocjenosti. — XXI Neopravdano izostajanje od sabora. — XXII Zabrana ubirati dažbine od jednoselišnih plemića. — XXIII Protiv kršenja prava slobodnog prolaza (salvus conductus). — XXIV Zabrana naseljavanja inovjeraca. — XXV Zabrana sajmovanja u nedjelje. — XXVI Zabrana naseljavanja inovjeraca. — XXVII. Povratak otetih crkvenih imanja. — XXVIII Ovrha na dužnikove nekretnine. — XXIX Naknada za melioracije i deterioracije založenih imanja. . . . . 55—63

XVI

Zaključci Hrvatskog sabora

1636. VI 4. Zagreb

1. Izvještaj saborskog izaslanika nakon povratka od kralja i od »vlaške« komisije. — 2. Odbor za izvršenje kraljeve odluke. — 3. O postupku radi uvrede među plemićima. — 4. Odredbe o mjerama. — 5. Odredbe o vrijednosti novca. — 6. Imenovanje notara Zagrebačke i Križevačke županije. — 7. Obračun sa zemaljskim poreznikom. — 8. Imenovanje poreznika i županijskog službenika; rokovi za uplatu poreza. — 9. Odredbe o ispravku poreznog popisa. . . . . 63—66

XVII

Zaključci Hrvatskog sabora

1636. X 1—2. Zagreb

1. Posebni izaslanik ima odvratiti kralja od namjere, da po Hrvatskoj kùpi vojnike za carsku vojsku. — 2. Odredbe za slučaj, da kralj ostane kod svoje odluke. — 3. Odbor za obračun sa zemaljskim poreznikom i za isplatu haramija. — 4. Odbor će izvršiti obračun i za druge daće te za neke izdatke. — 5. Razrješnica za zemaljskog poreznika. — 6. Sabor šalje posebnog izaslanika palatinu, da ne utječe na postupak županijskih sudova u Hrvatskoj. — 7. Porez za isplatu haramija. — 8. Isplata potraživanja Jurja Petričevića; haramije će dobiti za plaću sukno. — 9. Ubiranje prosa u ime javne daće. — 10. Razdoblja za oktavalni sud u Požunu. — 11. Tužba radi poreznih zaostataka. . . . . 66—70

XVIII

Zaključci Hrvatskog sabora

1637. VIII 27. Zagreb

1. Izbor izaslanika na Ugarski sabor. — 2. Odbor za sastavljanje instrukcije izaslanicima. — 3. Vjerodajnice za izaslanike. — 4. Upute izaslanicima. — 5. Odredbe o porezu. — 6. Popravak putova; imenovanje županijskih službenika. . . . . 70—72

Instrukcija

za izaslanike na Ugarski sabor u Požunu

1. Izaslanici treba da na vrijeme stignu na sabor u Požun. — 2. Neka nastoje da zadrže prvo mjesto i glas. — 3. U ovim kraljevinama treba sačuvati katoličku vjeru. — 4. Branit će prava kraljevine Ugarske, a u ovim kraljevinama naročito katoličku vjeru. — 5. Sabor neka nastoji da otkloni tegobe (gravamina) ovih kraljevina. — 6. Najprije neka riješi pitanje doseljenih »Vlaha«. — 7. Ako je područje »Vlaha« zemlja bez nasljednika, ono ne može pripasti Stajerskoj, nego ugarskoj kruni, a to znači Hrvatskoj. — 8. Obnova banske vlasti od Drave do Jadranskog mora. — 9. Popravak krajiških utvrda i plaćanje vojske. — 10. Tražit će uklanjanje sviju ostalih tegoba. — 11. Njemački vojnici neka odu iz Varaždina i neka im zabrane točenje vina. — 12. Koprivnički krajiški kapetani imaju povratiti otete zemlje. — 13. Trgovanje s Istrom treba odobriti. — 14. Ako tko potakne pitanje poreza kralje-

vine, neka obrane njezino pravo. — 15. Zatražit će isplatu ostatka svote od 27.000 rajnskih forinti, što ju je kralj Matija odredio za popravak Brkiševine. — 16. Ugarski sudovi ne smiju utjecati na postupak hrvatskih sudova. — 17. Naknada štete Turopoljcima za otete svinje. — 18. Podanici koprivničkog kapetana treba da plaćaju čitav porez i desetinu. — 19. Spise i stvari pok. Katarine Kerechini valja povratiti Ladislavu Kerechini. — 20. Na Hrvatsku neka protegnu članak o podjeljivanju krajiških kapetanija domaćim sinovima. — 21. Građani Krapine imaju biti pokorni zemaljskoj gospodi. — 22. Karlovački krajišnici neka naknade oteto vino. — 23. Sve ostalo, makar da nije u uputama naznačeno, treba da zastupaju i unaprijede. 72—77

XIX

Zaključci Hrvatskog sabora

1638. VII 19. Zagreb

1. Izaslanici s Ugarskog sabora u Požunu podnijeli su pismeni izvještaj. — 2. K »vlaškoj« komisiji izašilje Sabor Ivana Zakmardija. — 3. Popunjenje službi županijskih službenika. — 4. Isplata podavanja u žitku. — 5. Isplata potraživanja Martinu Kovačiću. — 6. Ubiranje zaostale tridesetine. 78—79

XX

Zaključci Hrvatskog sabora

1638. X 12. Zagreb

1. Popravak karlovačke tvrđave. — 2. Trošak za izaslanika k »vlaškoj« komisiji. — 3. Oprost od poreza. — 4. Imenovanje zemaljskog poreznika i odredbe o porezu. — 5. Komisija za obračun sa zemaljskim poreznikom. 79—81

XXI.

Zaključci Hrvatskog sabora

1640. VII 23. Zagreb

Instalacija bana Ivana Draškovića. . . . . 82—83

XXII

Zaključci Hrvatskog sabora

1640. XI 22—23. Varaždin

1. Izbor bana Draškovića za kapetana pokupske krajine. — 2. Imenovanje podbana. — 3. Predaja banova pečata protonotaru. — 4. Imenovanje županijskih službenika. — 5. Zamjena podžupana Križevačke županije. — 6. Izvještaj izaslanika o daslanih kralju godine 1638; izvršenje zaključaka »vlaške« komisije od god. 1635; obračun s tridesetnicom u Nedelišću; isplata iznosa od 1.000 talira iz svote od 27.000, određene za popravak Brkiševine. — 7. Popunjenje »vlaške komisije« novim članovima. — 8. Obračun s tridesetnicom u Nedelišću. — 9. Obračun sa zemaljskim poreznikom; uređenje pitanja poreznih zaostataka i poreznog duga pok. bana. — 10. Plemički suci imaju biti pokorni banu. — 11. Isplata 1.000 talira za Brkiševinu. — 12. Odredbe o isplati haramija i o porezu za tu svrhu. — 13. Obračun s predašnjim zemaljskim poreznikom. — 14. Porez treba da plati i zagrebački biskup i kaptol. — 15. Popravak utvrda pokupske krajine. — 16. Popis streljiva i topova u istoj

krajini. — 17. Popis armalista i ubiranje daća od njih. — 18. Teškoće oko izvoza meda u Štajersku i uvoza vina odanle. — 19. Odredbe o mjerama za žito i vino. — 20. Popravak tvrđava. — 21. Progon zločinaca. . . . 83—99

XXIII

Zaključci Hrvatskog sabora

1641. VIII 27. i 28. Zagreb

1. Izbor i prisega novog protonotara. — 2—4. Imenovanje županijskih službenika. — 5. Izvještaj odbora za ispitivanje računa. — 6. Službenici kraljevine plaćat će također porez. — 7. Pogreška u obračunu s haramijama. — 8. Neredi kod isplate haramija. — 9. Odredbe o porezu. — 10. Pritužbe radi poreza. — 11. Javni radovi na utvrdama pokupske krajine. — 12. Izaslanstvo generalu pokupske krajine. — 14. Pregled i popis privilegija (povelja) kraljevine; za njih treba izraditi škrinju s 3 ključa. — 15. Pomoć zagrebačkim isusovcima za gradnju samostana. — 16. Dodatak prijašnjem zaključku o mjerama. — 17. Zloupotrebe prava mača (jus gladii). — 18. Plaća liječnicima. — 19. Pritužba zagrebačkoga prebendarskog zbora radi neplaćene desetine. . . . . 89—94

XXIV

Zaključci Hrvatskog sabora

1642. IV 30. Varaždin

1. Imenovanje podbana. — 2. Izaslanici na Ugarski sabor. — 3. Sastavljanje instrukcije izaslanicima. — 4. Udovica protonotara Znike vraća zaostale spise. — 5. Obračun s haramijama radi plaće. — 6. Straže u krajini. — 7. Spor radi plaće sa zemaljskim poreznikom. — 8. Porez za isplatu haramija. — 9. Sabor oprašta banu porez od pogorjela posjeda Vinice. — 10. Izaslanstvo generalu slavonske krajine. — 11. Obrana pokupske krajine. — 12. Ubiranje poreznog zaostatka. — 13. Uzdržavanje savskih nasipa. — 14. Isto tako kod Drave. — 15. Odredbe o mjerama. — 16. Osiguranje imovine štićenika Franje Kovachoczija. — 17. O pravu mača (jus gladii). — 18. Uvrede javnih vlasti. — 19. Protonotar podnosi tužbu radi potvore. — 20. Zabranjuje se kupovanje meda. — 21. Ubiranje poreznih zaostatka. — 22. Dar Nikoli Zrinjskom za popravak Čakovca. — 22. Prinos za gradnju isusovačke crkve u Varaždinu. . . . . 95—100

Instrukcija

za izaslanike na Ugarski sabor

1. Izaslanici imaju izvršiti sve, što je u instrukciji sadržano, kao i ono, što je slučajno izostalo. — 2. Neka budu na vrijeme u saboru. — 3. Pripada im prvo mjesto i glas. — 4. U ovim kraljevinama treba sačuvati katoličku vjeru. — 5. Branit će i čuvati slobostine i prava kraljevine Ugarske i ovih kraljevina. — 6. Neka budu uklonjene dosadašnje tegobe (gravamina). — 7. Svim silama imaju nastojati, da budu izvršeni zaključci »vlaške« komisije, i da »Vlasi« dođu pod vlast zemaljske gospode. — 8. Argumenat protiv pretenzija štajerske gospode na hrvatski teritorij. — 9. Uspostava banske vlasti od Drave do Jadranskog mora. — 10. Ostala prava banova. — 11. Protiv

utjecaja ugarskih sudova na bansku sudbenost. — 12. Sudovanje putem komisija valja dokinuti. — 13. Krajiške utvrde treba popravljati, a vojsku isplatiti. — 14. Za gradnju tvrde Brkiševine neka već jednom isplate davno obećanu svotu od 27.000 talira. — 15. Njemački vojnici treba da odu iz Varaždina, a koprivnički kmetovi neka pripadnu kraljevini. — 16. Krajiške kapetanije treba povjeravati domaćim sinovima. — 17. Ovim kraljevinama valja povratiti zakonodavnu vlast. — 18. Neka budu izvršeni zaključci u korist porodice grofa Turzoa. — 19. Grad Senj treba pozivati na Ugarski sabor, a granice uz more ispraviti. — 20. U primorskim krajevima potrebno je uspostaviti županijsku vlast. — 21. Neka riješe spor o nadležnosti sudovanja velikašima. — 22. Neka pomognu Zrinjskima, da obrane Međimurje od Turaka. — 23. Prava, što ih svećenstvo sebi prisvaja mimo zakona, treba dokinuti. — 24. Neka prestanu krivice, što ih čine krajišnici i ostali domaćem stanovništvu; drugo što nije spomenuto, neka savjesno zastupaju u sporazumu s banom. . . . 101—108

XXV

Zaključci Hrvatskog sabora

1643. VI 3. Zagreb

1. Radi izvršenja zaključaka »vlaške« komisije te zbog nasilja i prisiljanja krajišnika sabor šalje izaslanstvo generalu slavonske krajine i kralju. — 2. Porez za isplatu haramija i obračun tridesetine. — 3. Sporovi radi poreza. — 4. Odredbe o progonu zločinaca. — 5. O pravu mača (ius gladii). — 6. Javni radovi. — 7. Odredbe o mjerama. — 8. O izvozu meda. — 9. Popravak putova i mostova. — 10. Postupak protiv stranaca radi dugova. — 11 (12). Tužba radi nasilja. — 12 (13). Plaća liječniku. — 13 (14). Dar za gradnju franjevačkog samostana u Zagrebu. — 14 (15). Proglašenje grbovnica. 108—112

XXVI

Zaključci Hrvatskog sabora

1644. IV 4. i 5. Varaždin

1. Izbor protonotara. — 2—3. Izbor županijskih službenika. — 4. Udovica protonotara predaje spise, knjige i novac. — 5. Izaslanici na povratku od kralja podnose reskripte i izvještaj. — 6. Odredbe o dovozu streljiva i čišćenju opkopa varaždinskog grada. — 7. O povratku putnih troškova, što su ih primili nunciji. — 8. O namještenju krvnika. — 9. Varaždinskom generalu šalje se izaslanstvo. — 10. Njegov izvještaj sutrađan nakon povratka. — 11. Odgovor generalov. — 12. Radi nesporazuma s generalom sabor šalje posebnog izaslanika kralju, te bira odbor, da za izaslanika sastavi i instrukciju. — 13. Obračun sa zemaljskim poreznikom i tridesetničarom. — 14. Obračun troškova »vlaške« komisije. — 15. Strani trgovci imaju plaćati povišenu tridesetinu. — 16. O izvođenju i dovođenju vojnika. — 17. Kazna za buntovne kmetove radi napadaja na dvor Božjakovinu i ubijstva provizorova. — 18. Nedovršene diobne parnice ima novi protonotar nastaviti i dovršiti. — 19—22. Proglašenje grbovnica. — 23. Primanje i prisega plemića. . . . 112—118

XXVII

Zaključci Hrvatskog sabora

1644. VIII 29. Zagreb

1. Izbor i prisega zagrebačkog podžupana. — 2. Sabor zaključuje dignuti insurekciju. — 3. Izvještaj izaslanika, koji je bio kod kralja radi spora s va-

raždinskim generalom. — 4. U toj stvari sabor šalje generalu posebnog izaslanika. — 4a. Odredbe za suca grada Križevaca. — 5. Protonotarovoj udovici potvrđuje sabor primitak knjiga, spisa i novca. — 6. Parnice u poslovima križevačkog podžupana rješavat će jedan od zagrebačkih podžupana. — 7. Razrješnica zemaljskom porezniku. — 8. Upute za rješavanje prigovora zbog poreznih zaostataka. — 9. Kažnjavanje kmetova, koji izostaju od javnih radova. — 10. Porez za isplatu pokupske vojske; imenovanje zemaljskog poreznika; isplata haramija u suknu. — 11. Tridesetničara treba ponovno pozvati da položi obračun. — 12. Određena je plaća krvniku. — 13. Odredbe o postupku radi puštanja kažnjenika iz zatvora. — 14. Suđenje radi pobune kmetova u Božjakovini. — 15. Saboru Štajerske otići će posebno izaslanstvo Hrvatskog sabora radi neopravdanog ubiranja maltarine u Ptuju. — 16. Proglašenje grbovnica. — 17. Odredbe o ukidanju malta u Liču i Bakarcu.

119—123

XXVIII

Zaključci Hrvatskog sabora

1645. V 4. Varaždin

1. Povodom insurekcije kralj traži 1000 konjanika. — 2. Sabor odlučuje zatražiti oslobođenje od te dužnosti. — 3. Opomena velikašima, što nisu došli na sabor. — 4. Dizanje vojske u krajini. — 5. Tvrdave imaju njihovi vlasnici popraviti. — 6. Popunjenje mjesta križevačkog podžupana. — 7. Odredbe o zemaljskom porezniku i porezu. — 8. Postupak protiv Petra Zrinjskog radi nasilne okupacije mnogih posjeda. — 9. Pomoć zagrebačkim isusovcima za popravak nedavno pogorjelih školskih zgrada. — 10. Pomoć za popravak od požara oštećenih crkvi. — 11. Vjerodajnica za Nikolu Frankopana. — 12. Pomoć za gradnju samostana klarisa u Zagrebu. — 13. Izopćenje iz crkve Jurja Gereczyja, jer je zlostavio rektora zagrebačkoga isusovačkog kolegija. — 14. Prijetnja Gereczyjeva rektoru. — 15. Izašilje se komisija, da povodom zagrebačkog požara popiše protokole i spise, što se nalaze kod protonotara. — 16. Ubiranje poreznih zaostataka. — 17. Komisija za procjenu nekih imanja. — 18. Proglašenje grbovnica. . . . . 123—128

XXIX

Zaključci Hrvatskog sabora

1645. VI 26. Varaždin

1. Kralj traži od županija zagrebačke, križevačke i varaždinske, da dađu za vojsku ili konjanike ili novac. — 2. Na taj zahtjev odobrena su od svake porte 3 forinta. — 3. Jednoselišni plemići, predijalci i armalisti dat će po pola forinta. — 4. Za obračun poreza vrijedi zaključak od god. 1640. — 5. Varaždinskom generalu šalje sabor posebno izaslanstvo u stvari »vlaške« komisije. — 6. Zajedno s porezom ubrat će daću za pomoć isusovcima kod popravka pogorjelih školskih zgrada. — 7. Postupak protiv vještica. 128—130

XXX.

Zaključci Hrvatskog sabora

1646. IV 5. Zagreb

1. Izbor izaslanika na Ugarski sabor. — 2. Odbor za sastavljanje instrukcije. — 3. Odsutnom banu u saboru postavlja zamjenika. — 4. Za vojničku

pomoć i streljivo šalje izaslanike u Kranjsku, Korušku i Štajersku. — 5. Javni radovi za popravak utvrda i gradnju samostana klarisa u Zagrebu. — 6. Ovlast banu, da digne insurekciju. — 7. Preporuka komori u Štajerskom Gracu za šticionika Križanica. — 8. Tužba protiv gradske općine zagrebačke. — 9. Odgovor izaslanika općine. — 10. Obračun sa zemaljskim poreznikom za god. 1644 i 1645. — 11. Imenovanje zamjenika odsutnom porezniku. — 12. Požurnica tridesetničaru. — 13. Proglašenje grbovnica. . . . . 130—133

Instrukcija

izaslanicima na Požunski sabor

1. Instrukcija za godinu 1642 ostaje na snazi uz neke izmjene. — 2. Kod izbora palatinova imaju glasovati samo za katolika. — 3. Unosnije službe u slavonskoj krajini neka daju i domaćim sinovima. — 4. Prestanak oprosta od poreza i od javnih radova za prekokupske krajeve treba inartikulirati. — 5. Ima se dići tužba radi zlostavljanja križevačkog gradskog suca. — 6. Ostalo, što nije napisano, a na korist je slobode kraljevine i općeg dobra, prepušta sabor savjesti i mudrosti izaslanika. . . . . 133—135

XXXI

Zaključci Hrvatskog sabora

1649. I 14. Zagreb

1. Instalacija bana Nikole Zrinjskoga. — 2. Vijećanje je odgođeno na sutrašnji dan. — 3. Kraljevski reskripti: o sazivu Ugarskog sabora, o počasnom daru Ferdinanda III, o odgodi varaždinske (»vlaške«) komisije. — 4. Ban je izabran kapetanom pokupske krajine; podban potvrđen u službi; izabran je zagrebački podžupan. — 5. Ban predaje protonotaru svoj pečat, a ostavlja mu i pečat prijašnjeg bana. — 6. Protonotar izvješćuje o svom izaslanstvu kod kralja i predaje reskript u korist katoličke vjere. — 7. Izbor izaslanika na Ugarski sabor. — 8. Izbor odbora za sastavljanje instrukcije. — 9. Odredbe o porezu. — 10. Dosadašnji zemaljski poreznik ostaje u službi. — 11. Putni trošak izaslanicima. — 12. Određivanje javnih radova Sabor prepušta banu do drugog sabora. — 13. Počasni dar kralju. — 14. Tegoba radi ukidanja parnice. — 15. Trošak izaslanika na prošli Ugarski sabor. — 16. Pomoć isusovcima za gradnju škola. — 17. Honorar krvniku Ivanu Potaku za teze predane Saboru. — 18. Ukidanje plaće liječniku. — 19. Oprost poreza udovici pokojnog palatina. — 20. Popravak cesta i mostova. — 21—26. Proglašenje grbovnica. — 27. Tekst kraljevskog reskripta iz točke 6. . . . . 136—141

Instrukcija

za izaslanike na Požunski sabor

1. Izaslanici treba da na vrijeme stignu na sabor. — 2. Vjerodajnicu pokazat će saborskim prvacima. — 3. Kod izbora palatinova neka glasaju za kraljeva kandidata. — 4. Kod glasovanja imaju zadržati prvo mjesto iza kraljeva personala. — 5. U stvarima vjere neka pristanu uz katoličku vjeru. — 6. Poradit će na svaki način, da budu sačuvane slobode i prava kraljevine. — 7. Prije sviju tegoba imaju tražiti, da »Vlasi« dođu pod vlast kraljevine. — 8. Isto tako i oni zarobljenici, predavci i »vlasi«, koje je »vlaška« komisija

dosudila zemaljskoj gospodi. — 9. Ista komisija valja da riješi i tegobe gradova Križevaca i Koprivnice i sporove radi nasilja krajišnika. — 10. Treba da dignu tužbu radi pljačke petrinjskih krajišnika. — 11. Vojničke službe treba podjeljivati domaćim sinovima. — 12. Frankopanima valja vratiti njihova područja u primorju, grad Trsat, a Senju neka vrate slobodu i poprave gradske zidine. — 13. Tužba protiv križevačkog kapetana radi smetanja slobodne trgovine. — 14. Kapetani, koji trguju, moraju plaćati tridesetinu. — 15. Njemački vojnici neka napuste Varaždin. — 16. Od komore treba da traže isplatu svote, koja je određena za popravak Brkiševine. — 17. Iznos počasnog dara kralju neka nastoje smarjiti. — 18. Polovicu tridesetine treba dati kraljevini Hrvatskoj kako je daju i Ugarskoj. — 19. Suđenje komisija valja dokinuti. — 20. Tužba protiv ukidanja parnica radi nasilja. — 21. Tužba protiv nasilja ptujskih građana. — 22. Ostalo, što nije izrijekom napisano, neka zastupaju po svojoj savjesti. . . . . 142—147

XXXII

Zaključci Hrvatskog sabora

1649. VI 30. Zagreb

1. Izaslanici izvješćuju o radu prošlog Požunskog sabora; odobrenje troškova. — 2. Tužba štajerskoj vladi protiv nasilja ptujskih građana na štetu domaće trgovine. — 3. Oktavalni sud. — 4. Javni radovi. — 5. Popravak mostova i cesta. — 6. Nasipi uz Dravu protiv poplave. — 7. Progon razbojnika. — 8—9. Izbor županijskih službenika. — 10. Produljenje rokova za uplatu poreza. — 11. Ovlast podbanu za vođenje ovrhe radi manjih šteta među jednoselišnim plemićima. — 12. Gradečka i kaptolska općina u Zagrebu treba da izjednači svoje mjere. — 13. Poklon kraljeva krunidbenog dara isusovcima. — 14. Porodici Pethö treba dati njena pisma i isprave. — 15. Nagodba u stvari ubijstva Jurja Vagića. — 16—18. Proglašenje grbovnica. 147—151

XXXIII

Zaključci Hrvatskog sabora

1649. X 11—12. Varaždin

1. Sabor šalje posebnog izaslanika kralju, da zatraži obnovu rada varaždinske (»vlaške«) komisije i radi drugih zahtjeva; izbor odbora, da sastavi za nj instrukciju; odobravanje putnih troškova. — 2. Popunjenje »vlaške« komisije novim članovima. — 3. Imenovanje sudaca oktavalnog suda. — 4. Zamjena protonotara u tom sudu. — 5. Popunjavanje mjesta županijskih službenika. — 6. Sudski progon oficira i vojnika radi pljačke putnika. — 7. Odbor za obračun sa zemaljskim poreznikom. — 8. Ubiranje poreskih zastataka. — 9. Nagrada zemaljskom porezniku. — 10. Izbor novog zemaljskog poreznika; porez za godinu 1649; isplata vojske. — 11. Tužba radi reokupacije posjeda, koji su okupirani zbog dužnog poreza. — 12. Pismo štajerskoj vladi radi nasilja ptujskih građana. — 13. Spor među posjednicima Ludbrega radi poreza. — 14. Preporuka za kralja u korist zagrebačkog kaptola. — 15. Izaslanik zamjeniku krajiškog generala. — 16. Pomoć zagrebačkim klarisama. — 17. Pomoć varaždinskim isusovcima. — 18. Oduzimanje posjeda inovjercima. — 19. Prosvjed čazmanskog kaptola protiv nezakonitog posjeda križevačkog kapetana. — 20—22. Proglašenje grbovnica. . . . . 151—157

Instrukcija

za izaslanika (internuncija) Tomu Ivanovića

1. Raspored putovanja. — 2. Sastavit će potrebne spise radi »vlaške« komisije. — 3. Posebnim pismom zatražit će održavanje oktavalnog suda i da banu isplate njegovu plaću. — 4. Zatražit će preporuku od palatina i od nadbiskupa (ostrogonskoga). — 5. Pohodit će vijeće unutarnje Austrije, eventualno s pismom, što bi ga dobio od kralja. — 6. Prema potrebi sastavit će i odgovor. . . . . 157—158

XXXIV

Zaključci Hrvatskog sabora

1650. V 17. Varaždin

1. Izvještaj izaslanika Tome Ivanovića. — 2. Porez za troškove »vlaške« komisije. — 3. Ban i biskup mogu za trajanja te komisije vršiti ostale poslove kraljevine. — 4. Zahvala banu i biskupu za snažanje troškova povodom komisije. — 5. Troškovi izaslanikovi. — 6. Nagrada tridesetničaru u Nedeljšču. — 7. Odredbe o streljivu i ratnim spravama u pokupskoj krajini. — 8. Javni radovi. — 9. Popravak cesta. — 10. Plaća liječniku i ljekarniku. — 11. Predaja imovine malodobnoj Evi Pethö. — 12. Tužba kralju protiv nasilja Aleksandra Mikulića. — 13. Isti ima povratiti otete lumbarde. — 14. Isplata krunidbenog dara zagrebačkim isusovcima. — 15. Pomoć lepoglavskim pavlinima. — 16. Naknada putnih troškova krajiškom kapetanu Ivanu Vojkoviću. — 17. Odredbe o jednoselišnim plemićima. — 18. Progon zločinaca. — 19. Plaća krvniku. — 20. Proglašenje grbovnica. . . . . 159—163

XXXV

Zaključci Hrvatskog sabora

1650. X 21. Zagreb

1. Biranje odbora koji će ukloniti teškoće »vlaške« komisije. — 2. Oktavalni sud. — 3. Odredbe o porezu. — 4. Nabava sukna za isplatu vojske. — 5. Odredbe o dužnicima, koji vode parnice sa svojim vjerovnicima. — 6. Javni radovi. — 7. Isplata zemaljskog agenta u Beču. — 8. Maltarina grada Koprivnice. — 9. Pomoć zagrebačkim klarisama. — 10. Kazna radi izgreda počinjenog u saboru. — 11. Tužba zagrebačkog kaptola radi nasilja službenika zagrebačkog Gradeca. — 12. Proglašenje grbovnica. — 13. Kazna, određena za grad Varaždin, radi izostanka od sabora . . . . . 163—167

Vijećanje (consultatio)

odbora za ukidanje teškoća »vlaške« komisije

1650. X 22. Zagreb

1. Da bude rad uspješniji, valja poslove komisije prenijeti u generalnu komisiju u Beču. — 2. To neka u Beču isposluje ban u svoje ime. — 3. Dalji dogovor o toj stvari održat će se prigodom slijedećeg oktavalnog suda. — 4. Plaća zemaljskom agentu u Beču . . . . . 167—168

1. Zagrebački biskup predočuje banovo pismo, kojim je ovlašten, da sa-zove sabor. — 2. Dva kraljeva pisma: jedno, kojim »vlašku« komisiju saziva u Beč u kraljevski dvor pod kraljevim predsjedanjem, drugo, kojim je od-gađa na kasnije vrijeme. — 3. Izbor izaslanika u »vlašku« komisiju. — 4. Odbor za sastavljanje instrukcija izaslanicima. — 5. U stvari komisije uputit će Sabor pisma kralju, palatinu i drugim prvacima. — 6. Odredbe o porezu. — 7. Grad Senj treba pozivati na sabor. — 8. Odredbe o komisiji za primorje. — 9. Kazna radi štete, nanesene građanima u Krškom. — 10. Maltarina za Varaždinske Toplice. — 11. Proglašenje grbovnica . . . . . 168—171

Putni troškovi za članove generalne komisije.

Instrukcija

izaslanicima za bečku generalnu komisiju

1. Tražit će, da »Vlasi« i koprivnički podanici budu potpuno podvrgnuti kraljevini. — 2. Popunjavanje krajiških služba domaćim sinovima. — 3. Od-lazak njemačke vojske iz Varaždina. — 4. Slobodna trgovina. — 5. Slobodan izvoz vina u Štajersku i Kranjsku. — 6. Neka traže izvršenje zaključaka Ugarskog sabora o »primorskoj« komisiji. — 7. Isto tako i o desetini Metlike. — 8. Zabrana paše na plemićkim pašnjacima. — 9. Treba da podupru žalbe pojedinaca i gradova. — 10. Izjavit će, da ima još tegoba, koje će drugom zgodom iznijeti pred kralja. — 11. Zajednica sa susjednim pokrajinama. — 12. Uvjet te zajednice jest plaćanje slavonske, hrvatske i primorske krajine. — 13. Ako se jošte što pojavi, neka i to obave po svojoj uvidavnosti 171—173

Dalje upute o »Vlastima«:

Ako kralj odbije inkorporaciju i ponudi otkupninu u novcu, neka ne pri-stanu. Ako ponudi u zamjenu zemlju u Ugarskoj, neka ni to ne prime. Ako ponudi crkvenu zemlju u Ugarskoj, ni to ne mogu prihvatiti. — Ako ponudi zemlju u Štajerskoj, neka upitaju Sabor. Ako obeća godišnju daću iz komore, neka ni to ne prihvate. Ako štajerska gospoda ponude godišnju daću iz svojih prihoda, to mogu primiti, ali samo uz dalje navedene uvjete. Ako kralj po-nudi godišnju daću, što bi je plaćali sami »Vlasi«, to mogu prije svega pri-miti, no također uz slijedeće uvjete:

1. Spajanje »vlaške« i plaćeničke vojske i učestvovanje domaćih sinova u vojnim službama. — 2. Buduće proširenje krajine ima pripasti kraljevini. — 3. »Vlasi« će plaćati daću. — 4. Ubiranje ove daće. — 5. Naknada štete, što je počine »Vlasi«. — 6. Kapetani ne smiju udarati daću na izvoz robe iz kra-jine. — 7. Slobodna trgovina s krajinom. — 8. »Vlasi« i njihovi kapetani neka ne čine nasilja domaćem stanovništvu. — 9. »Vlaška« naselja Osek i Poganeč treba uz odštetu raseliti . . . . . 173—175

Dalje upute o zarobljenicima i predavcima:

Ako kralj ne pristane na vraćanje »Vlaha« pod vlast kraljevine, komesari će svakako tražiti potpuno podvrgavanje zarobljenika i predavaca. Pitanje, tko će u buduće vršiti straže, što su ih oni besplatno davali, pokušat će riješiti na jedan od slijedećih načina. Prvo tako, da straže preuzmu »Vlasi«; drugo, da te straže obavljaju vojnici kraljevine; treće, da ih dalje vrše zarobljenici i predavci, pa da u tom pogledu ostanu pod vlašću kapetana, a inače da potpadnu pod kraljevinu. Ove načine treba primijeniti uz slijedeće uvjete:

1—8. Potanje odredbe o obavezama zarobljenika i predavaca, zatim o pravima kapetana i zemaljske gospode nad njima. U slučaju neuspjeha komesari će zadržati pravo, da mogu prizvati na Ugarski sabor . . . 176—177

XXXVII

Zaključci Hrvatskog sabora

1652. VII 1. Varaždin

1—2. Odredbe o javnim radovima. — 3. Otkup javnih radova u novcu. — 4. Imenovanje županijskih službenika. — 5. Protonotar izdavat će isprave poput kaptola i samostana. — 6. Odbor za obračun sa zemaljskim poreznikom. — 7. Porez za godinu 1652. — 8—9. Uređivanje nekih poreznih zaostataka. — 10. Mjere protiv ubojica i razbojnika. — 11. Pomoć varaždinskim franjevcima. — 12. Imenovanje drugog liječnika kraljevine. — 13—14. Postupak protiv Aleksandra Mikulića radi zločinštava. — 15—16. Proglašenje grbovnica. — 17. Darovnica za maltarinu grada Koprivnice. — 18. Povlastica varaždinskog krojačkog ceha. . . . . 178—181

XXXVIII

Zaključci Hrvatskog sabora

1653. VIII 25. Zagreb

1. Porez za isplatu pokupske vojske. — 2. Isplata zaostale plaće haramijama. — 3. Progon zločinaca. — 4. Otkupnina za turskog zarobljenika Pavla Lackovića; pomoć zagrebačkim franjevcima. — 5. (6) Postupak protiv Aleksandra Mikulića radi počinjenih nedjela. — 7. Prosvjed protiv darovanja, što ih je učinio Aleksandar Mikulić. — 8. Javni radovi. — 9. Odbor za smirivanje pobunjenih posavskih kmetova grofa Emerika Erdoödija. — 10. Protest Erdoödijev radi toga. — 11. Gradu Senju priznaje prava kraljevskog slobodnog grada. — 12. Izaslanstvo krajiškom generalu radi okupacije grada Brloga. — 13. Izbor primorskog podžupana. — 14. Izvještaj kralju, da Turci protivno mirovnom ugovoru utvrđuju grad Sturlić. — 15. Opomena gradu Varaždinu, da popravi svoje utvrde. — 16—18. Proglašenje grbovnica. 182—185

XXXIX

Zaključci Hrvatskog sabora

1653. XII 29. Zagreb

1. Povodom kraljevskog reskripta treba buntovne posavske kmetove opomenuti, da pristanu na ponudena olakšanja i da budu opet pokorni svojoj zemaljskoj gospodi. — 2. U tom slučaju bit će amnestirani. — 3. Ako kmetovi ni nakon opomene ne odustanu od bune, bit će oružjem pokoreni. — 4. Za

svladavanje bune valja podići opću insurekciju. — 5. Armaliste i jednoselišne plemiće valja popisati, da ne bi od insurekcije izostali. — 6. Gradovi, zagrebački kaptol, trgovišta i županci imaju odaslati određeni broj vojnika. — 7. Mjesto i vrijeme insurekcije prepušta Sabor banovoj odluci. — 8. Odredbe o streljivu za insurekciju. — 9. Kod kralja će zamoliti, da krajiški generali svojom vojskom pomognu insurekciju. — 10. Pismo generalu slavonske krajine radi sudskog postupka zbog šume gornjeg grada Križevaca, što su je okupirali »Vlasi« — 11. Prigovori protiv grbovnica . . . . . 186—189

XL

Zaključci Hrvatskog sabora

1654. III 4—5. Varaždin

1. Kako je kraljevskim reskriptom javljeno, bunu posavskih kmetova treba oružjem ugušiti; ako komisija za smirivanje ne uspije, krajiškim je generalima naloženo, da pruže pomoć; zamolit će Sabor posebnim pismom unutarnje i ratno vijeće u Štajerskom Gracu, da izda odnosne odredbe krajiškim generalima. — 2. Emerik Erdeödi prosvjeduje protiv komisije za mirenje, koliko je ona protivna njegovim pravima. — 3—9. Odredbe o dizanju vojske na buntovnike. — 10. Aleksandra Mikulića treba zbog mnogih zločinstava uhvatiti, a kako je on i kraljev savjetnik, izvjestit će Sabor o tom kralja. — 11. Opomena gradu Zagrebu, da Jurju Gorupu, varaždinskom podžupanu, ne sprečava kupnju druge kuće. — 12. Komisija radi kopanja novog korita Dravice. — 13. Javni radovi na krajiškim utvrdama. — 14. Komisija za pregled šuma radi dobavljanja građe za popravak utvrde Breszt. — 15. Plaća liječniku. — 16. Odredbe o kući, darovanoj klarisama u Zagrebu . . . . . 189—192

XLI

Zaključci Hrvatskog sabora

1655. I 11. Zagreb

1. Izbor izaslanika na Ugarski sabor u Požunu. — 2. Odbor za sastavljanje instrukcije. — 3. Putni trošak izaslanicima. — 4. Odredbe o porezu. — 5. Izbor zemaljskoga poreznika. — 6. Otkup javnih radova u novcu radi isplate zaostale plaće haramijama. — 7—8. Odbor za obračun s prijašnjim poreznikom. — 9. Grof Wilhelm Tattenpach primljen je među domaće velikaše. — 10. Vjerodajnice za zagrebački kaptol i Emerika Erdödija. — 11. Određuju se banovi zamjenici. — 12. Nalog Varaždinu, da popravi gradski zid. — 13. Ovlast banu, da s komorom ugovori plaćanje svote za Brkiševinu. — 14. Tužbe protiv Aleksandra Mikulića treba iznijeti na Požunskom saboru. — 15. Sigismund Mrnjavčić ima Ivanu Domjaniću povratiti njegove spise. — 17—19. Publiciranje grbovnica . . . . . 193—197

Instrukcija

izaslanicima na Požunski sabor

1. Neka tako uredi putovanje, da pravodobno stignu na sabor. — 2. Vjerodajnice predat će kraljevu personalu i nadbiskupu (ostrogonskom). — 3. Svakako neka zadrže običajno mjesto i glas. — 4. Odredbe, kako će sudjelovati kod palatinova izbora. — 5. U vjerskim pitanjima pristat će uz katoličku vjeru. — 6. Kod izbora novog kralja tražit će, da Sabor u inauguralnu

diplomu unese poimence kraljevinu Hrvatsku, Slavoniju i Dalmaciju. — 7. Isto tako treba uvijek spominjati ta imena u zakonima i u kraljevskoj kancelariji. — 8. Prije sviju tegoba tražit će, da se »Vlasi«, zarobljenici i predavci podvrgnu kraljevini. — 9. Štete, što su ih počinili krajišnici, treba nadoknaditi. — 10. Ako bi kralj htio započeti pregovore o »vlasima«, postupat će po instrukciji, izdanoj u Zagrebu 3. VII 1651. i tražiti, da pregovori budu dovršeni prije krunisanja novog kralja. — 11. Tražit će, da vojničke službe u krajini dobivaju domaći sinovi. — 12. Slobodno trgovanje po cijeloj državi, kao i preko bakarske luke. — 13. Krunidbeni dar. — 14. Pravo kraljevine na prihode od poreza. — 15. Postupak protiv Aleksandra Mikulića. — 16. Odlazak vojnika Nijemaca iz Varaždina. — 17. Grad Senj treba osloboditi od nasilja uzurpatorova. — 18. Podupriet će zahtjeve Jurja Frankopana i tražiti, da bude obnovljena »primorska« komisija. — 19. Podupriet će i zahtjeve gradova i drugih državljana. — 20. Ako kralj ne dopusti sisačku bunu silom svladati, treba i to uvrstiti među javne žalbe. — 21. Žalbu Emerika Erdeödyja protiv buntovnih Posavaca treba isto tako unijeti među javne tegobe. — 22. Protiv ispaše konja, što pripadaju krajiškoj vojsci, na plemićkim pašnjacima. — 23. I ostalo, što nije napisano, a u javnom je interesu, neka pomognu u sporazumu s banom i ostalim izaslanicima . . . . . 197—202

XLII

Zaključci Hrvatskog sabora

1655. VIII 11. Varaždin

1. Izaslanici s Požunskog sabora podnose izvještaj. — 2. Ogdoda plaćanja povišene tridesetnice. — 3. Posebni izaslanik ide kralju radi »vlaške« komisije i zbog drugih poslova. — 4. Poseban porez za troškove »vlaške« komisije. — 5. Izaslanik Sabora ima dovesti članove »vlaške« komisije iz Ugarske. — 6. Prihvaća zaključke Požunskog sabora o posavskoj i sisačkoj buni; izvršenje Sabor povjerava banu. — 7. Novi popis poreza izvršit će popisivači (dicatores). — 8. Sastavljanje instrukcije za popisivače. — 9. Popunjavanje mjesta županijskih službenika. — 10. Tužba zagrebačkog biskupa radi uzurpacije zemljišta. — 11. Spor radi izručenja isprava. — 12. U parnici protiv Aleksandra Mikulića neka upotrijebe banov brahij. — 13. Postupak protiv Aleksandra Mikulića. — 14. Opomena protiv Aleksandra Mikulića. — 15. Kazna za uvredu velikog suca. — 16. Ubiranje poreznih zaostataka. — 17. O porezu plemića, koji stanuju u Samoboru. — 18. Spor radi obiteljskih isprava. — 19. Tužba u stvari štićenika Orehoczyja. — 20—22. Publiciranje grbovnica. — 23. Sabor prihvaća darovnicu, izdanu gradu Varaždinu za maltu u Knegincu. — 24. Ukinuta plaća zagrebačkom ljekarniku. 202—208

XLIII.

Zaključci Hrvatskog sabora

1655. XI 3. Varaždin

1. Izaslanik na povratku od kralja predaje rezoluciju o vraćanju zarobljenika, predavaca i »Vlaha« pod vlast zemaljske gospode. — 2. Povišenje poreza za troškove »vlaške« komisije; ostale odredbe o porezu. — 3. Pismo pečujskom biskupu u poslovima »vlaške« komisije kao njenom predsjedniku. — 4. Odbor za sastavljanje instrukcije novim popisivačima poreza (dicatores). — 5. O skupnom opozovanju većeg broja osoba. — 6. Ovrha protiv jedno-

selišnih plemića radi počinjene štete. — 7. Vjerodajnica za Nikolu Gotala u parnici protiv Aleksandra Mikulića. — 10. Odredbe u stvari parnice Ivana Zakmardyja radi imanja u Križevačkoj županiji. — 11. Ivanu Zakmardyju dopušta se upotreba oružane za spremanje žita. . . . . 208—211

Instrukcija

za popisivače poreza Zagrebačke, Varaždinske i Križevačke županije

1. Nastojat će, da broj porta (dimova) bude povećan, a ne da ih bude manje. — 2. Broj selišta na jednu portu (dim), broj kmetova na jednom selištu, oporezovanje plodne i neplodne zemlje, izbjegavanje pogrešnog računa. — 3. Oporezivanje pustih selišta. — 4. Računanje kmetova, koji rade 2—3 dana sa stokom. — 5. Računanje željara (inquilini). — 6. Računanje slobodnjaka. — 7. Računanje služinčadi. — 8. Primjena urbara i prisege. — 9. Dvor (curia) i zemljište dvora. — 10. Odvojeno oporezivanje na zahtjev pojedinaca. — 11—14. Promjene u razdiobi kotareva plemićkih sudaca. — 15. Treba izbjegavati zbrku s kotarevima. — 16. Obzirniji postupak za naselja izvrgnuta poplavi. — 17. Nova naselja. — 18. Oporezivanje onih, koji uskraćuju plaćanje poreza. — 19. Suradnja plemićkih sudaca. — 20. Ostalo se prepušta njihovom znanju i savjesti. . . . . 211—215

XLIV

Zaključci Hrvatskog sabora

1656. VI 9. Zagreb

1. Zahvala kralju za reskript o »Vlasima«; posebni izaslanik kralju tražit će, da bude uklonjena razlika među kraljevskim rezolucijama kao i teškoće u radu »vlaške« komisije; pismo predsjedniku komisije; troškovi izaslanika. — 2. Protonotar će pisati zemaljskom kapetanu i staležima Kranjske zbog praha i olova. — 3. Odbor za obračun sa zemaljskim poreznikom. — 4. Obračun o poreznim zaostacima. — 5. Obračun s prijašnjim zemaljskim poreznikom. — 6. Obračun sa sadašnjim zemaljskim poreznikom. — 7. Posebni izaslanik kralju tražit će rješenje o zabrani ispaše za stoku, koja pripada krajini. — 8. Odbor za sastavljanje predstavke kralju u stvari obitelji Gotala. — 9. Obnova zaključka u korist zemaljskog poreznika protiv Baltazara Čegela. — 10. Tužba Nikole Gusića protiv Ljudevita Vagića radi napada na njegov dvor. — 11. Hvatanje razbojnika i zločinaca. — 12—13. Pomoć zagrebačkim redovnicama. — 14. Pomoć zagrebačkim franjevcima. — 15. Popravak mosta, ceste i nasipa kod Susedgrada. — 16. Kazna za one, koji ne popravljaju ili oštećuju mostove. — 17. Komisija, koja će odabrati mjesto za most, nazvan Golec. — 18. Preporučno pismo karlovačkom generalu za Rasavarovu udovicu. — 19. Zamjena županijskog službenika. — 20—21. Publikacija grbovnica. . . . . 215—220

XLV

Zaključci Hrvatskog sabora

1657. I 22. Varaždin

1. Sabor prihvaća popis poreza što su ga predložili popisivači (dicatores). — 2. Zalba Tome Erdečija radi poreza. — 3. Povodom glasina, da Turci

spremaju provalu, Sabor određuje daću u žitu za opskrbu vojske (annona). — 4. Postavljanje javnih mjera od kamena u gornjem gradu Zagrebu i na Kaptolu. — 5. Sabor šalje kralju izaslanika s pismom radi praha, olova i cruzja. — 6. Sabor upućuje izaslanike u Kranjsku i Štajersku radi streljiva, — 7. Odredbe o porczu. — 8. Izbor županijskih službenika. — 9. Predaja pokretne imovine i spisa pokojnog Jurja Vernića tutorima. — 10. Postupak radi ubijstva. —11—12. Publiciranje grbovnica. . . . . 220—224

XLVI

Zaključci Hrvatskog sabora

1658. II 4. Zagreb

1. Popunjenje mjesta županijskih službenika. — 2. Porez za godinu 1657.—3. Ispravak poreznog popisa. — 4. Predstavka kralju, da koprivničke posjede podijeli domaćim plemićima i podvrgne vlasti kraljevine. — 5. Istom zgodom zamolit će kralja, da neke dijelove posjeda Aleksandra Mikulića izuzme od konfiskacije. — 6. Ivan Humki ima povratiti stoku, oduzetu stanovnicima Ptuja. — 7. Sporove radi međa imaju rješavati sudovi. — 8. Sabor šalje izaslanike generalu hrvatske krajine radi izravnavanja ovih sporova. — 9. Vjerodajnica za zagrebački kaptol protiv buntovnih sisačkih podanika. — 10. Odgovor na kraljev reskript o ubiranju nove daće. — 11. Izaslanik će odnijeti gradačkom Ratnom vijeću dekret o zabrani ispaše. — 12. Javni radovi. — 13. Odredbe o mjeri »vagan«. — 14. Odredbe o županijskom sudovanju. — 15. Tužba protonotara Zakmardyja protiv Baltazara i Melkiora Čegela. — 16. Ujedno Sabor rješava sličan spor između Tome Ivanovića i Baltazara Čegela. — 17. Pomoć za dogradnju samostana klarisa i za popravak u Remetama. — 18. Pripomoć za gradnju samostana klarisa i za popravak franjevačke crkve u Zagrebu. — 19. Tužba Pavla Češkovića protiv Nikole st. Draškovića radi nasilja. — 20. Top za utvrdu Gora. — 21. Obnova diobne parnice na tužbu Petra i Margarete Orehoczy. 22. Obračun s tridesetničarom. — 23—27. Publiciranje grbovnica. . . . . 224—229

XLVII

Zaključci Hrvatskog sabora

1658. IX 23. Varaždin

1. Izbor županijskih službenika. — 2. Saborski odbor za rješavanje manjih poslova. — 3. Javni radovi za utvrđivanje pokupske krajine., — 4—5. Odredbe o javnim radovima. — 6. Šalje se kralju izaslanik s odgovorom na reskript u stvari odašiljanja vojske na krajinu te utvrda i posade sisačkoga grada. — 7. Porez za godinu 1658. — 8. Zemaljski poreznik potvrđen je u službi. — 9. Obračun sa zemaljskim poreznikom. — 10. Obračun zemaljskog poreznika s plemićkim sucima. — 11. Obračun s tridesetničarom. — 12. Progon ubojica Petra Svirčića. — 13. Tužba zagrebačkog biskupa u istoj stvari. — 14. Progon nekih »Vlaha« radi razbojstva i ubijstva. — 15. Odredbe o izvršenju zaključaka od god. 1655. u korist zagrebačkog biskupa protiv stanovnika Sredičkoga. — 16. Preporuka kralju za Emerika Erdödyja protiv buntovnih Posavaca. — 17. Odgađanje izvršenja presude varaždinskog županijskog suda. — 18. Publikacija grbovnica. . . . . 229—233

XLVIII

Zaključci Hrvatskog sabora

1659. VI 28. Varaždin

1. Izbor izaslanika na Ugarski sabor. — 2. Porez za troškove izaslanstva — 3. Izvještaj izaslanika Franje Majcena. — 4. Odbor za sastavljanje instrukcije izaslanicima. — 5. Opomena velikom županu varaždinskomu. — 6. Fismo generalu radi javnih radova. — 7. Progon ubojica Jurja Durmanića. — 8. Grad Zagreb ima da posluša banov nalog. — 9. Pomoć zagrebačkim klarisama za gradnju crkve. — 10. Preporuka grada Križevaca radi maltarine. — 11. Nova tarifa tridesetine. — 12. Obnavlja se zaključak protiv Nikole Široki aliter Horvata. — 13. Neoporezovani armalisti imaju plaćati jedan zlatnik u ime takse. — 14—16. Publiciraju se grbovnice. . . . . 233—236

Instrukcija

za izaslanike na Požunski sabor

1. Pravodobno stizavanje. — 2. Vjerodajna pisma. — 3. Mjesto i glas, raspored. — 4. Izbori. — 5. Vjerska pitanja. — 6. Isplata krunidbenog dara i daće za čuvare krune. — 7. Prije sviju tegoba neka iznesu, da »Vlasi« ne samo što nisu vraćeni pod vlast kraljevine, nego su im data čak i nova privilegija; oni sada nastoje, da i one »Vlahe«, koji su dosad bili podložnici zemaljske gospode, silom otrgnu i da ih sebi pridruže. — 8. U slučaju nagadaanja s »Vlasima« neka se ravnaju prema instrukciji od 3. VII 1651. — 9. Neka podupru žalbe i zahtjeve gradova i ostalih domaćih plemića. — 10. O vojničkim službama. — 11. O slobodnom dogonu stoke u Bakar. — 12. Tražit će polovicu tridesetine. — 13. Nijemci da odu iz Varaždina. — 14. Sloboda grada Senja. — 15. Plemići u parbi s građanima treba da imaju s njima i jednaka prava. — 16. O pravu ispaše. — 17. Iudex curiae ne smije utjecati na županij-sku sudbenost. — 18. Treba zaštititi prava malodobnog sina Aleksandra Mikulića. — 19. Zastupat će i ono, što nije spomenuto, u sporazumu s ostalom gospodom iz Hrvatske. . . . . 237—240

XLIX

Zaključci Hrvatskog sabora

1660. I 7—8. Varaždin

1. Izvještaj protonotara o radu izaslanstva na prošlom Požunskom saboru; troškovi izaslanstva. — 2. Prosvjed protiv zaključaka Požunskog sabora o izvršenju presuda, kojima se zadire u vlast bana i kraljevine. — 3. Odobrava se obračun u novcu, primljenom za popravak Brkiševine. — 4. Dizanje insurekcije. — 5. Ubiranje daće u žitu. — 6. Vrijednost novca. — 7. Odbor za sastavljanje pravilnika o radu bečke komisije. — 8. Popunjuju se mjesta sudskih prisjednika i županijskih službenika. — 9. Porez za god. 1659. — 10. Zaostaci poreza. — 11. Obračun sa zemaljskim poreznikom. — 12. Uzdržavanje skele kod Bresta. — 13. Popravak tamošnje utvrde. — 14. Javni radovi. — 15. Pomoć Varaždinu za popravak zidina. — 16. Odredbe o mjeri u Krapini. — 17. Zabranjen je izvoz meda u Štajersku i Kranjsku. — 18. Pomoć za dogradnju samostana u Lepoglavi te za orgulje franjevcima u Varaždinu. — 19. Na palatinov nalog Sabor izdaje Krstu i Pavlu Battijanu traženu ispravu.

- 20. Vjerodajnica za grad Varaždin. — 21. Izaslanik križevačkom kapetanu.
 — 22—23. Publiciranje grbovnica. — 24. Proglašen je privilegij grada Križeva-
 vaca za maltarinu. . . . . 240—245

L

Zaključci Hrvatskog sabora

1660. VII 23. Varaždin

1. Izbor zagrebačkog podžupana. — 2. Posebno izaslanstvo pozdravit će kralja prigodom njegova pohoda Štajerskom Gracu i tom zgodom požuriti saziv bečke komisije i izvršenje zaključka po čl. 91 prošloga Požunskog sabora. — 3. Gradnja žitnice u Varaždinu; sabiranje podavanja u žitu. — 4. Dizanje vojske na Turke s posjeda u susjedstvu karlovačke krajine, na kraljev zahtjev — zaključak odgođen do slijedećeg sabora. — 5. Javni radovi; nešto kola podvoza dobit će zagrebačke klarise. — 6. Smotra plemićke vojske na prvi banov poziv. — 7. Pomoć zagrebačkim isusovcima za gradnju škola za učenje filozofije, a varaždinskima za pokrivanje krova. — 8. Plaća čuvaru prijevoza kod tvrde Brest. — 9. Progon i kazna za kmetove, ubojice Jurja Đurmanića. — 10. Odredbe o tridesetini na robu, uvezenu iz Turske. — 11. Odredbe o valjanosti namira, što su ih izdali ubirači poreza. — 12—14. Publiciranje grbovnica. . . . . 246—248

LI

Zaključci Hrvatskog sabora

1661. V 2. Varaždin

1. Izaslanicima u predmetu generalne »vlaške« komisije donosi kraljevu poruku i rješenje. — 2. Kraljevski nalozi o onim »Vlasima«, koji su se odmetnuli od dosadašnje zemaljske gospode, a imaju se vratiti pod njihovu vlast. — 3. Proglašenje obavijesti o sazivu palatinova suda za 23. maj. — 4. Porez (dica) za godinu 1660. — 5. Namet za troškove izaslanika. — 6. Protokol pregledat će s kapetanima krajiške utvrde i odrediti javne radove za njihovo popravljnje. — 7. Popravak zidova grada Varaždina. — 8. Dar kraljici poklonjen je lepoglavskom samostanu. — 9. Sporazum o žitnicama u Varaždinu. — 10. Vjerodajnica za izaslanika, koji odlazi križevačkom kapetanu. — 11. Odredbe o ročištima u parnicama pred gospoštijskim sudovima. — 12—13. Proglašavanje grbovnica. — 14. Obnova predašnjeg zaključka protiv Nikole Širokija aliter Horvata . . . . . 249—252

LII

Zaključci Hrvatskog sabora

1662. I 27. Zagreb

1. Sabor obnavlja zaključak od 7. i 8. I 1660. o podavanju žita. — 2. Na banov poziv ima se dići insurekcija. — 3. Javni radovi za dogradnju i popravak Novog Zrina. — 4. Ostali radovi za popravak utvrda te za gradnje zagrebačkih klarisa i franjevaca. — 5. Progon kmetova koji bježe s javnih radova. — 6. Izaslanstvo koprivničkom pukovniku zbog nezakonitog ubiranja kmetskih podavanja. — 7. Pitanje o čuvanju prijelaza preko Kupe odgađa se na slijedeći sabor. — 8. Porez za godinu 1661. — 9. Ubiranje zaostataka poreza; namet za isplatu saborskih izaslanika. — 10. Obračun s dosadašnjim

zemaljskim poreznikom. — 11. Izbor novoga zemaljskog poreznika; odredbe o ubiranju poreza i isplati vojske. — 12. Odbor za obračun sa zemaljskim poreznikom. — 13. Tužba protiv kmetova Kereszturijeve udovice. — 14. Kazna za ubojice konjičkog potkapetana Kokotovića te za podanike zagrebačkog kaptola. — 15—18. Publiciranje grbovnica. . . . . 252—256

LIII

Zaključci Hrvatskog sabora

1662. IV 27. Varaždin

1. Izbor i troškovi izaslanika na Požunski sabor. — 2. Namet za troškove izaslanika. — 3. Zamjena protonotarova. — 4. Obnova zaključka protiv reokupacije imanja, što su zbog poreza okupirana. — 5. Odbor za sastavljanje instrukcije izaslanicima. — 6. Izaslanici će zatražiti, da s komesarima susjednih pokrajina, koji će obaviti pregled krajine, pođu i komesari kraljevine. — 7. Oprost poreza. — 8. Ispravak poreza od imanja Vinice. — 9. Povećanje plaće liječniku. — 10. Protonotar ima povratiti malodobnim kćerima pok. Jurja Gorupa svu njihovu pokretnu i nepokretnu imovinu, što su joj je oduzeli Keglevići. — 11. Veronici Ličković, udovici pok. Ivana st. Vojkovića, zabranjeno je otuđivanje nekretnina. — 12. Tužba radi štete, što ju je počinila vojska. — 13—14. Publikacija grbovnica . . . . . 256—260

Instrukcija

izaslanicima na Požunski sabor

1. Imena članova odbora, koji je sastavio instrukcije. — 2. Neka pravodobno stignu na sabor. — 3. Prvacima sabora predat će vjerodajnice i preporučiti im poslove kraljevine. — 4. Zadržat će uobičajeno mjesto. — 5. U vjerskim poslovima pristat će uz katoličku vjeru. — 6. U slučaju izbora vrijede prijašnje instrukcije. — 7. Podavanje za čuvare krune. — 8. Produžit će primanje polovice tridesetine. — 9. Obnovit će prijašnje zahtjeve o generalnoj »vlaškoj« komisiji i o »Vlasima«. — 10. Poduprijet će žalbu zagrebačkog kaptola protiv »Vlaha« u Oseku kod Križevaca. — 11. Tražit će, da se stalno odobri dogon stoke u Bakar. — 12. Neka zahtijevaju slobodu za Senj i saziv »primorske« komisije. — 13. Nijemce treba maknuti iz Varaždina. — 14. Zabrana ispaše. — 15. Pomoći će žalbe gradova i pojedinaca. — 16. Zahtjev za spajanje gornjeg i donjeg grada Križevaca. — 17. Kad komisije susjednih pokrajina izađu na pregled krajine, treba da s njima pođu i izaslanici kraljevine. — 18. Tražit će slobodno osnivanje naselja na pustom krajiškom zemljištu. — 19. Svršavat će i druge poslove, koji nisu spomenuti, u sporazumu s banom i s drugim članovima Sabora iz Hrvatske. . . . . 260—262

LIV

Zaključci Hrvatskog sabora

1663. I 22. Varaždin

1. Izaslanici s prošlog Ugarskog sabora izvješćuju o svom radu i predaju zaključke toga sabora u rukopisu i tiskane. — 2. Porez za godinu 1662. — 3. Raspored javnih radova za popravak krajiških utvrda te za gradnju crkve i samostana zagrebačkih klarisa. — 4. Nalog gradu Varaždinu, da kazni svoje podanike u selu Sračincu zbog počinjenih nedjela. — 5. Publikacija grbovnica. . . . . 263—264

LV

Zaključci Hrvatskog sabora

1663. VII 26. Varaždin

1. Kralj javlja, da su Turci prekršili mir, i da veliki vezir kreće s vojskom prema Beogradu; stoga proglašuje opću insurekciju. U pismu zamolit će Sabor kralja, da ovakve dopise ne upućuje županijama nego čitavoj kraljevini kao do sada. — 2. Nadalje će kralja zamoliti, da pojača čete na krajini, da šalje pomoć u streljivu, a u susjednim pokrajinama da spremi pomoćnu vojsku. — 3. Odredbe za dizanje vojske. — 4. Sabor šalje izaslanike u Kranjsku, Korušku i Štajerski Gradac te određuje potrebno radi streljiva. — 5. Tko nije dosada izručio žito za vojsku, ima to odmah učiniti. — 6. Podban ima da pohvata i kazni buntovne stubičke kmetove radi ubijstva plemića Jurja Đurmanića. — 7. Odbor izvješćuje, da je protonotar Zakmardi kao zemaljski poreznik položio valjan obračun; Sabor mu podjeljuje razrješnicu. — 8. Publiciranje grbovnice. . . . . 264—266

LVI

Zaključci Hrvatskog sabora

1663. XI 12. U taboru kod Varaždinskih

Toplica

1. Kako su mnogi plemići izostali iz vojske ili opet nisu poslali određeni broj vojnika, imaju dati naknadu u novcu, koju će nakon raspusta vojske i prisilno ubrati. — 2. Plemići ostat će sa svojim vojnicima u taboru do slijedećeg sastanka Sabora . . . . . 266—267

LVII

Zaključci Hrvatskog sabora

1663. XI 16. U taboru kod Varaždinskih

Toplica

1. Vojsku treba raspustiti. — 2. Izaslanstvo razložiti će banu razloge raspusta. — 3. Susjedni kotarevi čuvat će granicu na Dravi. — 4. Kazne za pljačku prigodom povratka vojske. . . . . 267—268

LVIII

Zaključci Hrvatskog sabora

1663. XII 12. Varaždin

1. Popunjavanje službi županijskih službenika. — 2. Odredbe za obranu zemlje u slučaju turske navale. — 3. Određen je poseban porez za nabavu praha i olova. — 4. Tko još dosad nije dao žito za vojsku, ima ga odmah predati. — 5. Novčane kazne radi izostanaka od vojske, određene u Varaždinskim Toplicama, treba odmah prisilno ubrati. — 6. Odbor za poslove dočeka carske plaćeničke vojske. — 7. Porez za godinu 1663. — 8. Naknada štete počinjene prigodom pobune haramija. — 9. Komisija za obračun između staroga i novoga zemaljskog poreznika. — 10. Obnova zaključaka protiv varaždinskih podanika u Sračincu. — 11. Ispravak u oporezovanju imanja Vinice; uređivanje nekih poreznih zaostataka. — 12. Putni trošak za dopremu baruta. — 13. Publikacija grbovnica. . . . . 268—272

Zaključci odbora o uzdržavanju primljenih njemačkih vojnika Čakovec 1664. I 7.

1. Tatari su u velikom broju sišli iz kraja oko Kaniže i nedavno prešli Dravu te se naselili na susjednom turskom području kod Požege, odakle misle robiti i pljačkati. — Zaključeno je u kraljevinu primiti 2000 carskih njemačkih vojnika i nastaniti ih u prostoru od Zavračja do Ludbrega. — 2. Njihov smještaj provest će podžupani i plemićki suci u svojim kotarevima. — 3. Troškovi uzdržavanja te vojske. — 4—5. Porez za pokriće troškova; isplata troškova. — 6. Zaključci bit će predloženi budućem saboru na odobrenje.

272—274

LIX

Zaključci Hrvatskog sabora

1664. IV 17—18. Varaždin

1. Odobrenje zaključaka o uzdržavanju 2000 njemačkih vojnika. — 2. Porez za njihovo uzdržavanje. — 3. Porez za nabavu baruta. — 4. Podavanje u žitu; spremanje žita. — 5. Dalje podavanje u žitu. — 6. Javni radovi za popravak utvrda. — 7. Komisija radi utvrda kod Bresta. — 8. Odbor za obračun sa zemaljskim poreznikom. — 9. Kazna za haramije radi počinjenog nasilja.

274—277

LX

Zaključci Hrvatskog sabora

1664. IV 17—18. Varaždin

1. Sabor određuje vojsku za opsadu turske Kaniže i žito za tu vojsku. — 2. Imenovanje oficira vojske, odredbe o plaći i streljivu. — 3. Odredbe o sabiranju vojske. — 4. Nabava barjaka i bubnjeva za vojsku. — 5. Kazna za izbjeglice i nepokorne. — 6. Odredbe o vojsci za čuvanje pokupske i koprivničke granice. — 7. Sabor određuje komesare, koji će pratiti i voditi njemačke vojnike. — 8. Porez iz »vlastitog džepa« zemaljske gospode u krajevima, gdje nisu ukonačeni njemački vojnici. — 9. Odšteta stanovnicima, koji primaju na konak njemačke vojnike. — 10. Odbor za poslove kraljevine u vrijeme trajanja kaniške opsade. — 11. Odredbe o sudovanju za vrijeme rata. — 12. Zamjena križevačkog podžupana. — 13. Odredbe o hvatanju i kažnjavanju razbojnika i skitnica. — 14. Nabava streljiva. — 15. Komisija za razgraničenje poreznih obaveza između Ivana Zakmardija i udovice Stjepana Praschoczja. — 16. Preporučno pismo banu, da obrani posjede zagrebačkog kaptola od napadaja »Vlaha«. 17. Pismo kralju s molbom za pojačanje krajiških posada u vrijeme rata. — 18. Drugo pismo kralju za isplatu i pojačanje banske vojske. — 19. Isplata pokupske vojske. — 20. Protonotar ima malodobnim plemićima Vernićima povratiti posjede, što ih je okupirao Franjo Bukovački. — 21. Prosvjeda gradova protiv izuzimanja građanskih kuća od javnih tereta bez znanja gradskih vlasti; Sabor ostavlja građanima slobodu, da u toj stvari sami postupaju. — 22. Odredbe postupka protiv ubojica plemića Jurja Đurmanića na toliko puta ponovljene molbe njegove udovice. — 23. Publikacija grbovnica. . . . . 277—285

LXI

Zaključci Hrvatskog sabora

1664. X 23. Varaždin

1. Porez za godinu 1664; imenovanje zemaljskog poreznika; potanje odredbe o porezu. — 2. Višak prijašnjeg poreza od 2 forinta. — 3. Obračun s prijašnjim zemaljskim poreznikom. — 4. Tamnica za zločinca u Zagrebu i straža nad njim. — 5. Mjere protiv učestalog razbojništva. — 6. Gradovi dat će trgovcima pratnju za njihovu sigurnost. — 7. Rješavanje parnica radi iskupa založenih imanja. — 8. Poziv Aleksandru Erdeodyju, da preuzme poslove velikog župana; odredbe s time u vezi. — 9. Javni radovi. — 10. Publiciranje grbovnica. . . . . 285—288

LXII

Zaključci Hrvatskog sabora

1668. XI 6. Zagreb

1. Instalacija bana Petra Zrinjskoga. — 2. Ban je izabran i kapetanom pokupske krajine; službenici zagrebačke i križevačke županije potvrđeni su u službi. — 3. Izbor protonotara i podžupana Zagrebačke županije. — 4. Odredbe o postupku, da bi se dobili natrag protokoli i spisi kraljevine, što su bili zaostali kod udovice protonotara Ivana Zakmardija, a došli su u ruke drugih osoba; ubiranje poreznih zaostataka u korist Zakmardijeve udovice. — 5. Javni radovi za dogradnju zagrebačkog sjemeništa, zagrebačkog franjevačkog samostana te za utvrđivanje savskih obala. — 6. Pomoć za dovršenje pavlinskog samostana u Lepoglavi. — 7. Plaća liječnicima. — 8. Obračun sadašnjeg zemaljskog poreznika Petra Patatića s prijašnjim zemaljskim poreznikom. — 10. Odredbe o mjerama. — 11. Publiciranje grbovnica. 288—292

LXIII

Zaključci Hrvatskog sabora

1669. VIII 22. Zagreb

1. Izbor zemaljskog poreznika; isplata vojske gotovim novcem i suknom. — 2. Porez za godinu 1668. i 1669. — 3. Neka sela Sabor oprašta od poreza. — 4. Nagrada vrhovnom tridesetničaru u Nedelišću. — 5. Isplata plaće liječnicima. — 6. Progon razbojnika i njihovih jataka. — 7. Desetina prebendara čazmanskog kaptola. — 8. Javni radovi za popravak savskih nasipa na području zagrebačkog kaptola. — 9. Raspored javnih radova povjerava se protonotaru. — 10. Odbor za razdiobu porezne dužnosti među naseljenike Sigismunda Keglevića. — 11. Ubiranje i obračun poreznih zaostataka u korist udovice zemaljskog poreznika Ivana Zakmardija; isplata njenih potraživanja od ostavine Grgura Banića. — 12. Javni radovi za dovršenje crkve zagrebačkih klarisa. — 13. Pomoć zagrebačkim franjevcima. — 14. Publikacija grbovnica. — 15. Privilegij grofa Herbersteina o maltarini na posjedu Czirkueno. — 16. Publiciranje grbovnica. — 17. Publiciranje privilegija o pravu vješanja. — 18. Publiciranje grbovnica. . . . . 292—696

LXIV

Zaključci Hrvatskog sabora

1670. IV 17. Zagreb

1. Pismo kralja Leopolda, kojim bansku čast privremeno povjerava biskupu zagrebačkom Martinu Borkoviću i Nikoli Erdeodyju. 2. Izjava za-

hvalnosti kralju za to imenovanje. — 3. Sabor obećaje, da će se pokoravati novim banovima. — 4. Kralju se šalje izaslanstvo, da mu zahvali na imenovanju bana i da ga zamoli, da bansku čast definitivno podijeli Nikoli Erdeodyju. — 5. Izaslanstvo će zamoliti kralja, da prije nego što konfiscira čije imanje, zatraži mišljenje Sabora; troškovi izaslanstva. — 6. Izaslanstvo krajiškim generalima zatražit će od njih, da prestanu pljačkati i napadati plemićke domove. — 7. Izbor Erdödyja kapetanom pokupske krajine. — 8. Odredbe o porezu za godinu 1669. — 9. Odredbe o dizanju vojske. — 10. Izbor notara Zagrebačke i Križevačke županije; ujedno mu je povjeren raspored javnih radova. — 11. Tužba Franje Abanthija protiv zagrebačkog građanina Jurja, bivšeg zlatara, radi razbojničkog napadaja na njegov posjed u Stenjevcu . . . . . 297—300

LXV

Zaključci Hrvatskog sabora

1670. VII 7. Zagreb

1. Zahvalnost kralju za reskript, proglašen u predašnjem saborskom zasjedanju izrazit će Sabor u pismu i ujedno ga zamoliti, da imenuje bana; neke plemiće, što ih klevetnici sumnjiče s izdajstva, neka kralj smatra vjernima. — 2. Sabor će tražiti, da iz Karlovca odu strani vojnici, koji su svima dodijali. — 3. Preporučno pismo kralju za one plemiće, koji traže, da im vrate imanja, što ih je Petar Zrinjski nezakonito okupirao. — 4. Zamolit će kralja za pomoć protiv otimanja konfiskovanih zemalja. — 5. U toj stvari šalje Sabor kralju posebne izaslanike. — 6. Javni radovi za dogradnju sjemeništa zagrebačkog kaptola i za popravak cesta. — 7. Odbor za izradu instrukcija izaslanicima, koji su upućeni kralju. — 8. Na tužbu bistričke gospoštije radi novo podignutih mlinova izašilje Sabor komisiju. — 9. Izaslanstvo karlovačkoj krajini. . . . . 301—303

LXVI

Zaključci Hrvatskog sabora

1670. X 20. Zagreb

1. Zahvalnost kralju, što je na molbu Sabora odredio odlazak karlovačkih vojnika; izaslanstvo zamolit će, da isto tako bude odstranjena vojska i iz ostalih konfiskovanih tvrđava. — 2. Izabire se izaslanstvo kralju, koje će tražiti, da ban bude zakonito imenovan, da štajerska komora ne otkida zemljišta i da stupi u sporazum sugarskom komorom; izaslanicima određuje Sabor putni trošak i povjerava im, da zastupaju i ono, što nije spomenuto. — 3. Na pismo ostrogonkog nadbiskupa odgovorit će Sabor sa zahvalnošću. — 4. Na tužbu zagrebačkog biskupa određen je sud radi napadaja na župni dvor u Križovljanima, na župnika i radi ubistava, počinjenih tom zgodom. — 5. Javni radovi za popravak savskih nasipa. — 6. Porez za godinu 1670. — 7. Podanici sviiju dobara, pa i konfisciranih, koji zanemaruju javne radove, imaju ih izvršiti. — 8. Postupak protiv reokupatora imanja, koja su bila okupirana radi dužnog poreza. . . . . 304—306

LXVII

Zaključci Hrvatskog sabora

1671. VI 8. Zagreb

1. Imenovani izaslanici tražit će od kralja, da popuni bansku službu, i uvjeriti ga o vjernosti staleža. — 2. Odbor za sastavljanje instrukcije izaslanicima. — 3. Oni će poduprijeti tužbu Erdödyjevu protiv buntovnih Posavaca te tužbu zagrebačkog kaptola radi Toplica (varaždinskih) i tražiti, da otimači tuđih zemljišta budu kažnjeni. — 4. U zapisnik je uvršten u cijelosti kraljevski reskript o pomilovanju nekih plemića, koji su sudjelovali u buni Zrinjskoga i Frankopana, ali su kasnije prešli na Herbersteinovu stranu. — 5. Progon Cigana i skitnica. — 6. Javni radovi na karlovačkoj tvrđi. — 7. Oprost od poreza za imanje Remetinec kraj Zagreba radi poplave. — 8. Javni radovi za popravak tvrde Petrinje. — 9. Odredbe o mjerama. — 10. Plaće liječnika. — 11. Odbor za obračun sa zemaljskim poreznikom. — 12. Obračun plemićkih sudaca o ubranom porezu. — 13. Odredbe o točenju kmetskog vina. — 14. Zagrebački biskup prosvjeduje, što ga sumnjiče s nevjere u prošloj buni. — 15. Isto tako prosvjeduje i protiv inovjeraca i traži odobrenje, da ih može po zakonima progoniti. — 16. Odredbe o globama. — 17. Preporuka kralju za Čikulinijeve tražbine protiv Zrinjskih. — 18. Proglašenje grbovnice. 306—311

LXVIII

Prijepisi kraljevskih reskripata, upućenih Saboru za vrijeme prošle bune
1. Beč 2. IV 1670; 2. Laxemburgh 3. V 1670; 3. Beč 6. VIII 1670. 311—313

LXIX

Zaključci Hrvatskog sabora

1671. XI 3. Zagreb

1. Izvještaj izaslanika, koji su s prošlog sabora bili odaslani kralju. — 2. Izbor zagrebačkog podžupana. — 3. Odredbe o podavanju u žitku. — 4. Kazna za one, koji izostanu od vojske. — 5. Obračun sa sadašnjim zemaljskim poreznikom i s njegovim prethodnicima. — 6. Popravak mostova i cesta. — 7. Progon zločinaca. — 8. Odredbe o zatvoru i straži za zločince. — 9. O posavskoj buni. — 10. Proglašenje privilegija zagrebačke akademije. — 11. Publikacija grbovnica. . . . . 314—316

LXX

Zaključci Hrvatskog sabora

1672. VI 13. Zagreb

1. Da požuri imenovanje bana, Sabor šalje pisma kralju i najvišim dostojanstvenicima te određuje posebne izaslanike. — 2. Odredbe za obračun sa zemaljskim poreznikom i plemićkim sucima. — 3. Porez za godinu 1671. — 4. Odredbe o prodaji ubranog žita. — 5. Javni radovi za čišćenje varaždinskog jara. — 6. Isto za popravak savskih nasipa. — 7. Isto na krajini. — 8. Popravak mostova i putova. — 9. Ubiranje desetine za Zbor zagrebačkih prebendara. — 10. Odredbe o plaćanju poreza od naseljenih i pustih imanja. — 11. Odredba o ročištu u parnici udovice kraljevskog personala s izvršiteljima oporuke Georgija Banića. — 12. Publiciranje grbovnica . . . . . 316—318

LXXI

Zaključci Hrvatskog sabora

1672. VIII 4. Zagreb

1. Na prošlom saboru određeni izaslanici poradit će i na tome, da bude dokinut nepodnosljiv porez, nametnut gradovima. — 2. Izaslanici karlovačkom generalu radi preporuke kod kralja. — 3. Posebni izaslanici upućeni su pukovniku Czaizu, da odgodi ovršno ubiranje poreza, nametnutog gradovima. — 4. Izaslanstvo varaždinskom generalu radi preporuke kod kralja. — 5. Erdödyjevi posavski kmetovi imaju platiti zaostali porez . . . . . 319—320

LXXII

Zaključci Hrvatskog sabora

1672. IX 22. Zagreb

1. Izbor podbana. — 2. U ime javnih radova ubrani novac bit će upotrebljen za utvrđivanje pokupske krajine. — 3. Javnim radovima bit će popravljen savski nasip kod mjesta Petrusoucz. — 4. Popravak ceste u gori Hochura. — 5. Pokretnine i novac Gregorija Banića valja predati izvršiteljima njegove oporuke . . . . . 320—322

LXXIII

Zaključci Hrvatskog sabora

1672. X 31. Zagreb

1. Na kraljev zahtjev Sabor diže vojsku protiv buntovnika u Ugarskoj; odredbe o broju vojnika i o porezu za njihovo uzdržavanje. — 2. Posebni izaslanik odlazi kralju; troškovi i instrukcija za nj. — 3. Varaždinskom generalu upućen je izaslanik s pismom u stvari sisačke tvrđe. — 4. Izbor zagrebačkog podžupana. — 5. Grad Zagreb dobiva oprost poreza u ime naknade troškova za uzdržavanje carske vojske . . . . . 322—323

LXXIV

Zaključci Hrvatskog sabora

1673. II 8. Zagreb

1. Pošto kralj traži odgovor, ponijet će ga izaslanici sa sobom. — 2. Varaždinskom generalu upućena je pismena žalba protiv sisačkoga komandanta radi podkapetana Ladislava Chernkoczija. — 3. Odbor za obračun sa sadašnjim zemaljskim poreznikom i prijašnjim zemaljskim poreznicima. — 4. Odgoda parnica protiv Petra Prašinskija. — 5. Imenovanje zapovjednika vojske protiv ugarskih buntovnika. — 6. Obnova zaključka o porezu za uzdržavanje te vojske. — 7. Javni radovi za utvrđenje ugrožene dravske obale kod posjeda Sabnik. — (8—) 9. Ubirači žita za vojsku oslobođeni su vojne službe. — 10. Porez za godinu 1672. s dodatkom za nabavu praha. — 11. Odredbe o predaji porodičnih spisa Heleni Smolčić. — 12. Pismena opomena Aleksandru Erdeodyju, velikom županu varaždinskomu, radi zatvorenika u varaždinskom gradu. — 13. Progon kmetova, koji su ubili plemića Kašnjara, zatim, zločinaca te plemića skitalica i plemića posjednika . . . . . 323—326

LXXV

Zaključci Hrvatskog sabora

1673. IV 5. Zagreb

1. Pismeni odgovor kralju ponijet će posebni izaslanik, koji će mu prema instrukciji preporučiti poslove kraljevine. — 2. Izaslanik će tužiti kralju

Nijemce, što su utamničili plemića Mikulu, i što varaždinski general zatvara plemiće, a preporučit će stvar zagrebačkog kaptola. — 3. Odbor za izradu instrukcije. — 4. Obračun s prijašnjim i sadašnjim zemaljskim poreznikom. — 5. Ubiranje zaostalog poreza. — 6. Odredbe protiv spaljivanja vještica bez suda i protiv uzbuna u selima u takvim zgodama. — 7. Izbor velikog suca Zagrebačke županije. — 8. Zagrebački biskup tuži neke svoje biskupljane, koji mrse u posne dane i pridržaje sebi pravo postupati protiv njih po crkvenim zakonima. — 9. Javni radovi za popravak savskih nasipa . . . 326—329

LXXVI

Zaključci Hrvatskog sabora

1673. IX 11. Zagreb

1. Pismo zahvalnosti kralju, što je odlučio da imenuje banskog namjesnika, ponijet će posebni izaslanici, zatražit će rješenje o imenovanju, zatim, da se izvrše pripreme za instalaciju, a svršit će i druge poslove. — 2. Imenovanje stalnog zemaljskog agenta u Beču. — 3. Popravak mostova i putova. — 4. Izbor velikog suca Križevačke županije. — 5. Tužba Kristofora Tattenpocha radi nasilja. — 6. Plaća liječniku. — 7. Odbor za otvaranje škrinje privilegija. — 8. Tužba Petra Prašinskija . . . . . 330—331

LXXVII

Instalacija banskog namjesnika Nikole Erdödyja 1674. II 16. Zagreb

332

Zaključci Hrvatskog sabora

1674. II 17. Zagreb

1. Potvrda podbana i protonotara u službi. — 2. Odbor za izradu inauguralne diplome. — 3. Izbor zagrebačkog podžupana. — 4. Kazna za Mihajla Simunčića, što je lažno obijedio Petra Prašinskija i radi različitih prestupaka. — 5. Opomena velikom županu varaždinskom, da kazni buntovne kmetove iz Hrašćine. — 6. Na pritužbu bistričke gospoštije radi nekog štetnog mlina izašilje Sabor komisiju, da izvidi stvari i donese odluku. — 7. Odredbe za prisilni popravak mosta pod Susedgradom. — 8. Odredba o pregledu štetnih krčevina na granici kraj Letovanića. — 9. Tvrdu Breszt treba prvom zgodom popraviti. — 10. Posebni izaslanik ima riješiti tužbu radi poreza od posjeda Tomašinec. — 11. Javni radovi za popravak tornja Markove crkve u Zagrebu. — 12. Javni radovi za gradnju kaptolske vijećnice u Zagrebu. — 13. Imenovanje i plaća liječnika u Zagrebu. — 14. Plaća zemaljskom agentu u Beču, koji će kod kralja požurivati inauguralnu diplomu, zatim stvar zagrebačkog kaptola radi Siska te svršavati i druge poslove. — 15. Publiciranje grbovnica. — 16. Slijede tekstovi sedam kraljevih reskripta, kojima nalaže Saboru, da primi i prizna Nikolu Erdödyja kao namjesnika banske časti (službe): a) Beč 24. VII 1673; b) Beč 3. IV 1670; c) Beč 17. I 1671; d) Beč 16. X 1672; e) Beč 5. I 1673; f) Beč 17. III 1673; g) Beč 30. VII 1673 . . . 333—342

LXXVIII

Zaključci Hrvatskog sabora

1674. IV 30. Zagreb

1. Na kraljev zahtjev, da iz Hrvatske izvede 1000 konjanika, sastavit će odgovor posebna komisija. — 2. Odredbe o dizanju te vojske i uplati poreza

za njeno uzdržavanje. — 3. Izbor kapetana za ovu vojsku, odredbe o njegovoj plaći i o plaći vojnika. — 4. Odredbe o vrijednosti novca. — 5. Stanovnici trgovišta Czirqueno imaju Saboru predložiti svoj privilegij u originalu. — 6. Koncept inauguralne diplome ima se dostaviti zemaljskom agentu u Beču, da požuri njezino izdanje. — 7. Progon zločinaca. — 8. Obračun o primljenom žitu. — 9. Publikacija grbovnica. — 10. Odredba o komisiji za ispravak oporezovanja u Krapini . . . . . 342—344

LXXIX

Zaključci Hrvatskog sabora

1674. VIII 1. Varaždin

1. Kako valja računati doprinos za opremu konjanika od četvrtine selišta? — 2. Izaslanik će zatražiti od kralja, da on opremi vojsku, koja ide protiv ugarskih buntovnika; poseban odbor sastavit će za njega instrukciju. — 3. Kazna za one plemiće, koji odlaze sudovima Ugarske mimoišavši domaće sudove prve molbe. — 4. Odredba o komesarima, koji imaju da zaštite stanovništvo prigodom pokretanja karlovačke vojske. — 5. Odredba o novom popisu poreza i imenovanje popisivača; za njihov rad treba sastaviti instrukciju. — 6. Izbor oficira za vojsku, što se izašilje; odgađaju se parnice, što se vode s njima. — 7. Ivanu Šorši izdaje Sabor ispravu o njegovom plemstvu, jer mu je grbovnica izgorjela u nedavnom zagrebačkom požaru 343—347

Instrukcija

za Jurja Gotthala, izaslanika kralju

1. Prvo će reći, da je banski namjesnik kraljevo pismo priopćio Saboru. — 2. Broj konjanika treba smanjiti na pet stotina, a kad prijeđu Dravu, neka ih uzdržava kralj. — 3. Kralj neka im dade puške iz čakovačkog skladišta. — 4. Neka kralj pomogne pukovnika te vojske Keglevića u stvari sticanja nekih imanja. — 5. Izaslanik će izraditi, da kralj potvrdi saborski zaključak protiv miješanja ugarskih sudova u sudovanje Hrvatske. — 6. Tražit će, da kralj uspostavi prijašnji broj banske vojske, a banski namjesnik da bude banom. — 7. Izaslanik će sastaviti potrebne spise i ostaviti ih zemaljskom agentu . . . . . 347—349

LXXX

Zaključci Hrvatskog sabora

1675. I 12. Varaždin

1. Izbor protonotara. — 2. Izbor bilježnika Zagrebačke i Križevačke županije. — 3. Izbor plemićkih sudaca. — 4. Proglašenje privilegija slobodnog grada za trgovište Czirqueno. — 5. Proti tomu privilegiju ulaže prosvjed u ime ugarske komore Petar Prašinski. — 6. Prosvjed zagrebačkog biskupa protiv istog privilegija. — 7. Odredbe o izvozu meda. — 8. Instrukciju za popisivače poreza treba odmah sastaviti. — 9. Odbor za rješavanje pitanja poreznih zaostataka, koji pripadaju Ani Svirčić udovici Ivana Szakmardya, kao i onih, što pripadaju prijašnjem i sadašnjem zemaljskom porezniku. — 10. Oprost poreza gradu Zagrebu radi požara. 11. Presuda u parnici Nikole Mallakoczyja protiv Petra Prašinskija radi krivotvorene fasije (izjave). — 12. Plaća liječnicima. — 13. Odredbe o sudbenom ubiranju potraživanja. — 14. Publikacija grbovnica . . . . . 349—355

1. Novi popis poreza odgođen je, jer su mnogi kmetovi radi nerodice i siromaštva raseljeni, a drugi nemaju od čega živjeti, a kamo li da plate porez. — 2. Odredbe o ubiranju zaostalih poreza. — 3. Kako treba izvršiti obračun podavanja u žitu? — 4. Odredbe o javnim radovima. — 5. Popravak mostova i cesta, osobito kod Susedgrada i u Maceljskoj gori. — 6. Diobne parnice ima nastaviti i dovršiti novi protonotar. — 7. Imenovanje sudaca i prijednika banskog stola. — 8. Progon vještica i zločinaca. — 9. Odredbe o parnicama, što ih vode založni dužnici radi povratka založenih nekretnina. — 10. Na protonotarov prijedlog obnavlja se zaključak od 6. XI 1668. radi nestalih protokola iz spisa iz »škrinje privilegija«, za koje je udovica Ivana Zakmardyja tvrdila, da su ih odnijeli Gregorije Banić i neki drugi. Protonotar je ovlašten da, te spise putem sudske ovrhe povрати. — 11. Na vijest, da neki plemići nastoje otkinuti neka zemljišta od područja Vinice i Cesargrada kao i pograničnih mjesta na krajini, otići će kralju posebni izaslanici, da porade protiv toga i da svrše još i druge poslove. — 12. Izbor križevačkog i zagrebačkog podžupana; odredbe o parnicama, što su pred njima u toku. — 13. Imenovanje bilježnika Banskog stola . . . . . 355—362

Instrukcija

za izaslanike u poslu otkidanja pograničnih područja

1. Izložiti će, da posjed Vinica nikad dosad nije bio sporan. — 2. U stvari posjeda Cesargrada spomenut će odluke prijašnjih komisija, koje su taj predmet rješavale. — 3. Za posjede, što ih svojataju krajišnici tvrde Ivanića, kazati će, da su oduvijek na osnovu kraljevskih privilegija pripadali porodici Erdödyja. O svojatanju posjeda Toplica i nasilja sisačkoga komandanta sporazumjet će se s izaslanicima zagrebačkog kaptola, preporučiti će i stvar Kalnika, što ga svojataju »Vlasi« iz Oseka. — 4. Posjedi, što pripadaju Grobniku, Čabru i Babinu polju ne smiju biti otuđeni. — 5. Zastupat će tužbu grada Koprivnice proti Ivanu Jakovu Tieffenpochu. — 6. Isto tako zastupat će i tužbu porodice Gotthala radi posjeda, što ih svojataju krajišnici. — 7. Iznijet će, da su komisije sa sudskom vlašću dokinute člankom sabora 44 od godine 1647. — 8. Ako je potrebno dići pomoćnu vojsku, neka je plaća kralj. — 9. Vjerovna pisma izdati će pod pečatom kraljevine. — 10. Sabor im povjerala i ostale poslove, koji se pojave . . . . . 362—364

1. Izbor protonotara. — 2. Predaja pečata, škrinjice sa saborskim protokolima i spisima protonotaru. — 3. Izaslanici, koji su bili kod kralja, izvješćuju o svom radu i priopćuju Saboru kraljevu odluku. Posao nije dovršen pa ga treba nastaviti po dosadašnjoj i po novoj instrukciji. — 4. Odbor za sastavljanje instrukcije. — 5. Ubiranje zaostalog poreza za uzdržavanje vojske od 500 vojnika. — 6. Gradu Zagrebu oprostjen je radi požara višak tridesetine od robe, što je izvoze njegovi građani. — 7. Proglašenje grbovnica 364—366

Instrukcija

za izaslanike Seliščevića i Majcena

1. Izaslanici imaju za svaki predmet sastaviti posebnu molbu, predati je kralju i njegovim savjetnicima pa je objasniti. — Izložiti će, da u stvari spornih područja sa Štajerskom i Kranjskom Sabor smatra obvezatnima zaključke Ugarskog sabora, što ih je kralj potvrdio. U molbama će tražiti, da kralj u budućim komisijama nas podupre i da ne dopusti novih, dosad neuobičajenih komisija. — 2. Kralj neka odbaci zahtjeve Štajerske, koja traži partikularne komisije, jer su one dokinute člankom 42. iz 1649. — 3. Sabor nije protivan ispravku granica, ali ne će raditi protivno zakonima, saborskim zaključcima i privilegijima. — 4. Isto tako Sabor nije protivan ni zahtjevu, što je postavljen u Burghstollerovoj parnici, ako se postupak provede zakonito bez partikularne komisije i bez tuđeg suca . . . . . 366—368

Odgovor

kralja Leopolda preko Dvorske kancelarije izaslanicima
Seliščeviću i Majcenu

1. Kralj je razumio njihovu tužbu i zahtjeve proti Tattempochu, drugim prvacima Štajerske i proti braći Purgstall, koji svojataju neke posjede na hrvatskoj i štajerskoj granici kao i žalbu u stvari sisačke tvrđe. — 2. Kraljeva su rješenja u tim predmetima — ali samo kao o privatno-pravnim sporovima — već donesena i otpremljena, zato kralj ostaje kod njih, dok će o Sisku naknadno donijeti odluku. — 3. Zaključne fraze . . . . . 368—370

LXXXIII

Zaključci Hrvatskog sabora

1676. VII 7. Varaždin

1. Izaslanici izvješćuju o svom radu i predaju kraljev odgovor. — 2. Posebni odbor ispitat će isprave o spornim posjedima na štajerskoj granici. — 3. Zemaljski agent u Beču ima izraditi rješenje o ostalim tegobama, a od komore zatražit će, da obustavljenu tridesetinu opet isplaćuju kraljevini. — 4. Putni troškovi izaslanika. — 5. Izbor plemićkih sudaca Križevačke županije. — 6. Plemićki suci i njihovi zamjenici, a onda i udovice i nasljednici plemićkih sudaca imaju dati obračun o porezu, koji je ubran ovršnim putem. — 7. Određivanje i raspored javnih radova. — 8. Sabor obnavlja i potvrđuje zaključke, donesene godine 1675, što ih pokojni protonator Vagić nije ovjerovio. — 9. Zagrebački biskup Martin Borković ulaže prosvjedu protiv plemića Stjepana Jankovića, jer je pristaša luterovske vjere. — 10. Franji Petrekoviću priznaje Sabor plemstvo. — 11. Isto tako i Petru Senkovačkiju aliter Hvalica. — 12. Proglašenje grbovnica . . . . . 370—373

LXXXIV

Zaključci Hrvatskog sabora

1676. XII 12. Zagreb

1. Zemaljski je poreznik zadržan u službi za god. 1676. pod određenim uvjetima. — 2. Porez za godinu 1676. — 3. Izbor velikog suca Zagrebačke županije. — 4. Posebni odbor potražiti će u »škrinji kraljevine« spise o tome,

da stranim sucima u kraljevini ne pripada nikakav djelokrug. — 5. Određena je revizija uplate poreza. — 6. Zemaljski agent u Beču predat će tužbu kralju protiv nasilja njemačkih vojnika u Varaždinu. — 7. Izaslanik Sabora upućen je zamjeniku varaždinskog generala s tužbom protiv križevačkih i koprivničkih krajišnika. — 8. Postupak protiv plemića radi različnih krivica, koji borave izvan kraljevine. — 9. Obrambene mjere za slučaj neprijateljskog napadaja na Međimurje. — 10. Odredbe u predmetu spora Nikole Rattkayja sa gradom Varaždinom. — 11. Odluka o višku polovice tridesetine, koji je zadržan u Nedelišću. — 12. Povećanje plaće liječniku. — 13. Odredbe o poništenju ovrhe, koja je izvršena na osnovu presude stranog suca. — 14. Otkupnina za Franju Ivanovića. — 15. Proglašenje grbovnica . . . . . 373—376

LXXXV

Zaključci Hrvatskog sabora

1677. V 20. Zagreb

1. Izbor bilježnika Zagrebačke i Križevačke županije. — 2. Izaslanici Sabora tražit će od kralja, da namjesnika banske časti imenuje pravim banom. — 3. Odbor za sastavljanje instrukcije izaslanicima. — 4. Suđenje radi nasilja carskih vojnika. — 5. Tužba protiv kapetana Ivanovića radi pljačke i okupacije imanja Franje Jelačića. — 6. Obnova zaključaka o mjerama protiv zločinaca. — 7. Izašlju se članovi Sabora i grada Zagreba, da u slobodnom trgovištu Czirqueno uvedu gradsku upravu poput zagrebačke. — 8. Na molbu istog trgovišta poslat će Sabor pismo pukovniku križevačke krajine, da prestanu nasilja, što ih krajišnici čine stanovnicima trgovišta. — 9. Pomoć ljekarniku Wolfgangu Scholaru za osnivanje ljekarne u Zagrebu. — 10. Pomoć gradu Zagrebu za popravak požarom srušenih zidova i kula. — 11. Pozakonjen je Ivan sin Luke Kovačića . . . . . 377—380

Reskript kralja Leopolda

1677. VIII Beč

upravljen Saboru kao odgovor na molbu njegovih izaslanika, da se Nikola Erdeödy imenuje pravim banom (prijepis uvršten u zapisnik).

LXXXVI

Zaključci Hrvatskog sabora

1678 I 17. Zagreb

1. Izaslanici izvješćuju o svom boravku kod kralja i predaju njegova rješenja (gornji reskript). — 2. Dosadašnji zemaljski poreznik ostavljen je u službi za godinu 1677; iznos poreza za tu godinu; odredbe o isplati haramija. — 3. Sabor uzima u službu majstora za izradu baruta — odredbe s tim u vezi. — 4. Troškovi za uhode. — 5. Zamjenik velikog suca Križevačke županije zadržan je u službi; u tom predmetu Sabor izdaje posebne odredbe. — 6. Zamjena županijskih službenika, koji su u parnicama interesirani. — 7. Mjere protiv štete od poplave Drave; posebni porez za plaćanje graditelja; javni radovi. — 8. Posebni odbor odabrat će važnije zaključke, koje treba poslati kralju na sankciju. — 9. Kazne za izostanak od javnih radova. — 10. Plaća liječniku. — 11. Nagrada ptujskom liječniku Wogneru. — 12. Proglašenje kraljevskog privilegija o podjeljivanju naslova »magnificus«. — 13. Publikacija grbovnica . . . . . 381—384

LXXXVII

Zaključci Hrvatskog sabora

1680. IV 10. Zagreb

1. Instalacija bana Nikole Erdeödyja. — 2. Izbor protonotara. — 3. Zagrebački biskup Martin Borković predlaže privilegije o tome, u kojim slučajevima ne potpadaju crkvene osobe pod svjetovni sud, što Sabor prima na znanje. — 4. Opomena gradu Varaždinu, da se pridržava zaključaka Sabora od 25. X 1611. o zabrani sajmarenja po nedjeljama. — 5. Odbor za obračun sa zemaljskim poreznikom; poreznik se potvrđuje u službi. — 6. Nikoli Kegleviću je oprostjen porez. — 7. Porez za godinu 1679. i 1680. — 8. Ubiranje poreznih zaostataka. — 9. Plaća zemaljskom agentu u Beču. — 10. Javni radovi za popravak isusovačkih škola u Zagrebu. — 11. Plaća liječniku i ljekarniku. — 12. Molba Jurja Vučkovića, da mu Sabor potvrdi plemstvo. — 13. Nagodba radi posjeda Kozinščak. — 14. Od križevačkog pukovnika tražit će Sabor, da spriječi nasilja, što ih krajišnici nanose stanovnicima trgovišta Czirqueno. — 15. Tužba protiv nasilja, što ih počinise podanici posjeda Stejnec i Susedgrad. — 16. Preporuka molbe Nikole Međurečkija, koju je poslao kralju. — 17. Odluka o teritorijalnoj pripadnosti slobodnjaka, stanovnika sela Dolancz i Herniukouo. — 18. Molbe zagrebačkih i koprivničkih franjevacu za pomoć u javnim radovima riješit će ban. — 19. Pomoć Adamu Stoteliću za promociju na doktora medicine. — 20. Zamjena posjeda Pakazin u Repinczu i Schappouc. — 21. Nagrada ptujskom liječniku. — 22. Proglašenje grbovnica. . . . . 384—389

LXXXVIII

Zaključci Hrvatskog sabora

1681. II 6. Varaždin

1. Obračun sa zemaljskim poreznikom, koji je i dalje zadržan u službi. — 2. Do sada odgađani popis poreza treba obaviti; određeni su popisivači i način rada. — 3. Ubiranje zaostalog poreza za uzdržavanje vojske protiv ugarskih buntovnika te za nabavu streljiva. — 4. Na pismo ugarske vlade, upravljeno županijama, dat će Sabor odgovor. — 5. Podavanje žita u javne svrhe. — 6. Popunjavanje ispražnjenih služba prisjednika Banskog stola. — 7. Zamjena protonotara u Banskom stolu. — 8. Protonotar predočuje tri satorska protokola, što ih je primio od nasljednika svoga prethodnika. — 9. Kontrola nad javnim radovima; kazna za izostanak. — 10. Zagrebački biskup ulaže prigovor protiv prava slobodnog trgovišta Czirqueno. — 11. Tužba čazmanskoga kaptola radi krivotvorenja njegovih isprava. — 12. O naknadi izgorjelih ili uništenih isprava. — 13. Sabor će preporučiti kralju molbu udovice Ivana Szakmardija, da bude opozvan kraljev nalog, kojim je u parnici obustavljena ovrha, u njenu korist. — 14. Gradu Zagrebu oprostjen je jednogodišnji porez za troškove gradnje krova gradske vijećnice. — 15. Proglašen je privilegij, kojim je Draškoviću podijeljeno pravo maltarine na posjedu Bukouci. — 16. Javni radovi za gradnju franjevačke crkve sv. Antuna u koprivničkoj tvrđi. — 17. Povećanje plaće liječniku. — 18. Odredbe protiv nezakonitog ubiranja maltarine od jednoselišnih plemića. — 19. Kazna za pismene i usmene uvrede, počinjene Saboru. — (20) Proglašenje grbovnica. . . . . 390—394

1. Izbor podbana. — 2. Izaslanici za Ugarski sabor u Šopronju, sazvan za 23. IV 1681; određen je porez za pokriće njihovih troškova; posebne odredbe zbog toga, što je poziv upućen samo županijama, a ne Saboru. — 3. Odbor za sastavljanje instrukcije izaslanicima. — 4. Zagrebački biskup ulaže prigovor, jer posjed Praschoz ne pripada trgovištu Czirqueno nego biskupiji. — 5. Sabor izašilje podbana radi popravka mosta pod Susedgradom i u Ste-njencu te radi premještaja savskog prevoza Greguricheu brod. — 6. Predi-jaliste zagrebačke crkve ne smije nitko siliti na plaćanje maltarine. — 7. Štićenicima Melkiora Bedekovića treba povratiti posjed Simunoucz, što su ga u parnici izgubili. — 8. Javni radovi za popravak ceste u Maceljskoj gori.

395—397

Instrukcija

1681. IV 15. Zagreb

za izaslanike na šopronjski sabor, sazvan za 28. IV 1681.

1. Izaslanici treba da pravodobno stignu na sabor. — 2. Prvacima Sabora predat će vjerodajnice i preporučiti im poslove kraljevine. — 3. Neka zadrže običajno mjesto i glas. — 4. U vjerskim pitanjima pristat će uz katoličku vjeru i ne će dopustiti, da nekatolici stiču posjede u Hrvatskoj. — 5. U stva-rima izbora vrijede prijašnje instrukcije. — 6. Polovicu tridesetine valja i nadalje obraćati za isplatu pokupske vojske. — 7. Obnovit će zaključke o »vlaškoj« komisiji. — 8. Isto tako i o slobodnom dogonu stoke u Bakar. — 9. Sisačku tvrđu treba povratiti zagrebačkom kaptolu. — 10. Senj treba da dobije prava slobodnog grada. — 11. Primorske fiskalne posjede ne smije nitko otkidati od kraljevine. — 12. Herberstein hoće da otkine od kraljevine fiskalna imanja, što su u njegovu posjedu. — 13. Imanja oko Koprivnice, što ih posjeduju krajiški oficiri, treba vratiti pod vlast kraljevine. — 14. Kralj neka dokine onakve komisije, kakve su poslovale kod rješavanja pitanja o granici sa Štajerskom. — 15. Iz Varaždina neka budu odstranjeni njemački vojnici. — 16. Dokinuti treba i pašu krajišnika na pašnjacima domaćih ple-mića. — 17. Izaslanici će poduprijeti žalbe gradova i pojedinaca. — 18. Do-maći plemići neka slobodno iskorišćuju svoja zemljišta na krajiškom pod-ručju. — 19. Treba svršiti spajanje gornjeg i donjeg grada Križevaca. — 20. Neka se ne zaustavlja tok parnica sudskim nalozima. — 21. Bansku vlast valja uspostaviti u negdašnjem opsegu. — 22. Krajiški kapetani neka ne primaju prebjegle kmetove. — 23. Ostalo neka riješe sami u sporazumu s banom i drugim izaslanicima.

398—401

XC

Zaključci Hrvatskog sabora

1682. IV 9. Zagreb

1. Protonotar izvješćuje o radu izaslanika na minulom šopronjskom saboru, predaje prijepis zaključaka tamo donesenih te kraljevu potvrdu zaključaka Hrvatskog sabora od godine 1645. dalje, zatim spis o prosvjedu, što ga je na Ugarskom saboru uložio protiv prava sljedbenika protestantske vje-roispovjesti u Hrvatskoj; određena je nagrada protonotaru i pisarima; obra-čun s izaslanicima o njihovim putnim troškovima. — 2. Izbor županijskih službenika. — 3. Izbor zemaljskog poreznika; odredbe o njegovoj jamčevini.

— 4. Porez za godinu 1681. — 5. Zaostaci poreza i obračun o njima. — 6. Isplata zaostale plaće vojsci i službenicima; odbor za raspravu obračuna s udovicom prijašnjeg zemaljskog poreznika i sa sadašnjim poreznikom. — 7. Nabava baruta. — 8. Javne radove odredit će ban; od njih dobivaju pomoć križevački i zagrebački franjevci i zagrebački kaptol. — 9. Ponovne odredbe o popisu poreza. — 10. Kazna za one domaće plemiće, koji se obraćaju stranim sudovima. — 11. Izaslanik sabora poći će u Beč, da ishodi izvršenje zaključaka prošlog Ugarskog sabora; odbor za sastavljanje instrukcije izaslaniku; njegovi troškovi. — 12. Odredbe protiv nasilja oboružanih ljudi, koji prisustvuju sudskim postupcima. — 13. Odredbe o sudu, nadležnom za jednoselišne plemiće. — 14. Mjere protiv inovjeraca (protestanata). — 15. Grad Zagreb ima dati zemljište za osnutak tiskare. — 16. Neki prolaz, koji je zatvoren novom zgradom, ima se otvoriti. — 17. Posebna komisija ima pregledati mlin na Sutli, zbog kojega nastaju poplave. — 18. Pritužba radi nezakonitog pozivanja varaždinskih građana na sud u Beč. — 19. Povećanje plaće liječniku; potpora drugom liječniku za postizavanje doktorata. — 20. Postupak protiv napadača na neku plemićku kuriju. — 21. Pritužba križevačkog župnika protiv tamošnjeg magistrata radi mlina. — 22. Tužba udovice plemića Mihajla Szaza. — 23. Rješenje spora radi međa posjeda zagrebačkih isusovaca u Glogovnici. — 24. Grčkim trgovcima odobreno je putovanje bezmljom; odredbe, kako da im se naknadi šteta, što su je pretrpjeli. — 25. Zagrebački biskup traži, da plemići budu natjerani na plaćanje desetine. — 26. Proglašenje grbovnica i privilegija koprivničkog cipelarskog ceha. 402—410

XCI

Reskript

1681. VIII 7. Bečko Novo Mjesto

Leopolda I, kojim potvrđuje slijedeće zaključke Hrvatskog sabora (prvi broj označuje redni broj, koji zaključak ima u reskriptu; broj u zaporci je broj toga zaključka u ovom zapisniku; iza godine je strana knjige):

1. (4) 1643 str. 110; 2. (8) 1643 str. 111; 3. (16) 1644 str. 117; 4. (18) 1644 str. 117; 5. (6) 1644 str. 120; 6. (3) 1645 str. 124; 7. (4) 1649 str. 152; 8. (18) 1649 str. 156; 9. (10) 1651 str. 170; 10. (4) 1654 str. 190; 11. (15) 1655 str. 205; 12. (6) 1655 str. 205; 12. (6) 1655 str. 210; 13. (11) 1656 str. 218; 14. (8) 1659 str. 235; 15. (10) 1660 str. 248; 16. (3) 1674 str. 345; 17. (13) 1675 str. 354/5; 18. (9) 1675 str. 359; 19. (13) 1676 str. 376; 20. (7) 1681 str. 391 . . . . . 410—417

Reskript

1681. XI 1. Šopronj

Leopolda I, kojim odobrava i uzima na znanje protest Petra Antolčića, protonotara i izaslanika kraljevina Dalmacije, Hrvatske i Slavonije, što ga je posljednji svečano uložio na saboru u Šopronju protiv prava pripadnika protestanske vjeroispovijesti na hrvatskom području. . . . . 417—418

Instrukcija

za Ivana Pucza, izaslanog u Beč radi izvršenja zaključaka šopronjskog sabora

1. Izaslanik ima isposlovati provođenje zaključaka šopronjskog sabora, — 2. Kralju će predati predstavku, a dvorskim odličnicima vjerodajnicu. — 3. Isplata banske vojske; topovi i streljivo za pokupsku krajinu. — 4. Rase-

ljivanje sela Osek; krajiške službe; Nijemci u Varaždinu; tridesetina. — 5. Tegobe gradova. — 6. Zabrana ispaše. — 7. Vinotočje Nijemaca. — 8. Primorska komisija. — 9. Iznijet će nasilja Nijemaca u Varaždinu. . . . 418—419

XCII

Zaključci Hrvatskog sabora

1682. VII 23. Zagreb

1. Izbor zagrebačkog podžupana. — 2. Odredbe o stražama radi kuge. — 3. Obračun o javnim radovima i globe za izostanak. — 4. Odredbe o kontroli poreza, ubranog za godinu 1680. — 5. Naknadne odredbe o podavanju žita. — 6. O jamčenju za novog zemaljskog poreznika Ivana Uzolina. — 7. Odredbe protiv opterećivanja i otuđivanja imanja jednoselišnih plemića na štetu njihovih nasljednika. — 8. Zaključak povodom kraljevskog rješenja, da Sabor ukine prigovor, što ga je na prošlom saboru iznio Franjo Szembiborczi na štetu Emerika Erdeödyja. — 9. Odredbe o općoj insurekciji. — 10. Preporučno pismo kralju i Ugarskoj dvorskoj kancelariji u parnici Uršule Mallakoczi proti njenom ocu i druge odredbe u toj stvari. — 11. Plaća liječniku. — 12. Naknada štete Nikoli Međurečkiju. — 13. Putne dozvole trgovcima iz Kranjske. — 14. Rješenje spora između plemića u Sv. Jeleni i zagrebačkih isusovaca. — 15. Odluka u stvari Nikole Znike. — 16. Odredbe za dovršenje parnice na zahtjev Ivana Bogatija. — 17. Izravnanje spora između grofova Trauttmanstorf i Auersperg . . . . . 419—423

XCIV

Zaključci Hrvatskog sabora

1682. IX 28.

Na livadama ispod crkve sv. Triju Kralja kraj Lonje

1. Na kraljev zahtjev šalje mu Sabor u pomoć 1000 konjanika; odredbe o vodstvu i prikupljanju te vojske. — 2. Odgovor kralju poslat će ban. — 3. Opomena plemićkim sucima, da bolje ubiru globe i poreze 426

XCV

Zaključci Hrvatskog sabora

1682. XI 18. Zagreb

1. Sabor izabire odbor, da sastavi pismo kralju s pitanjem, da li da se šalje ono 1000 konjanika bez obzira na teškoće: kugu, turske navale, troškove i t. d. — 2. Odredbe o stražama protiv širenja kuge; primorci sa solju smiju samo do Zagreba, kamo će ostali dolaziti po nju. — 3. Progon Cigana. — 4. Na pritužbu zemaljskog poreznika Sabor poziva plemićke suce, da o porezu dadu obračun. — 5. Porez za godinu 1682; odredbe za predjele, koji su kugom zaraženi. — 6. Sabor će poslati kralju pismo u predmetu parnice križevačkog župnika. — 7. Odredbe povodom ubijstva Ivana Cziboczija. — 8. Tužba radi prijetnje ubijstvom. — 9. Na žalbu plemićkog roda Jerebića Sabor određuje, da turopoljski župan riješi parnicu. — 10. Sabor će poslati zahvalno pismo grofu Koloniću. — Prihvaćanje grbovnica . . . . . 427—429

XCVI

Zaključci Hrvatskog sabora

1683. II 8. Zagreb

1. Izaslanik Sabora, koji je bio u Beču kod kralja i kod požunske komore, izvješćuje o svom radu. — 2. Turci dižu ogromnu vojsku na kraljevinu,

pa treba od kralja tražiti pomoć; na molbu Sabora tu dužnost preuzima ban. — 3. Od štajerske vlade tražit će šteljivo Franjo Erdeödy. — 4. U Ljubljani poći će u istu svrhu s pismom barun Rattka. — 5. Izbor odbora za sastav pisma; troškovi za izaslanike. — 6. Za banove odsutnosti vojskom će upravljati podban. — 7. Spor između gornjeg i donjeg grada Križevaca radi primanja službenih spisa. — 8. Pismo generalu Krstu Battyanyju radi nasilja legradskog protestanta Jurja Dedyja. — 9. Odredbe o prisegi u sudskom postupku radi nasilja. — 10. Sabor određuje posebni porez za namirenje duga nasljednicima pokojnog poreznika Druskoczyja; odredbe o obračunu između tih nasljednika i sadašnjeg poreznika. — 11. Pomoć zagrebačkim kapucinima. — 12. Sadašnji zemaljski poreznik i nasljednici prijašnjeg poreznika izravnat će svoja potraživanja sudbenim putem. — 13. Dug od 300 forinti namirit će Sabor varaždinskim isusovcima iz javnih radova. — 14. Publiciranje grbovnice i pozakonjenja. . . . . 430—433

XCVII

Zaključci Hrvatskog sabora

1683. V 15. Varaždin

1. Ban predlaže tri kraljevska dekreta, upravljena gradačkoj komori za isplatu vojske i izdavanje oružja; slično izvješćuju Franjo Erdeddy i Rattka o nabavi oružja i streljiva. — 2. Dovož oružja i streljiva preuzima ban. — 3. Na prošlom saboru zaključeni porez treba ubrati ovrhom. — 4. Odredbe o poreznim zaostacima i o kalvinisti Dedyju Vajdi. — 5. Varaždinskim isusovcima bit će dug plaćen dovozom kamena. — 6. Pritužba varaždinskog ceha trgovaca protiv konkurencije. — 7. Franji Kissu dopušta Sabor obnovu parnice, jer je u svom postupku bio kugom smeten. — 8. Ovršno ubiranje poreznih zaostataka u korist udovice prvašnjeg poreznika. — 9. Obustavljanje parnice radi osam centi željeza, dobavljena u doba kuge u Varaždinu. — 10. Molbu Senjana riješit će Sabor na budućem sastanku. — 11. Publikacija privilegija i grbovnica. . . . . 433—436

XCVIII

Zaključci Hrvatskog sabora

1683. VII 24.

U taboru u Varaždinu

1. Ban izvješćuje, da je pisma Tökölyja i njegovih pristaša poslao kralju; isto javlja i Ivan Drašković. — 2. Izbor zagrebačkog podžupana. — 3. vojnoj službi, i da se zbog toga ne krivi njega; isto traži i turopoljski župan. Kazna za one, koji su izostali ili samovoljno otišli iz tabora. — 4. Zagrebački biskup traži odobrenje, da postupa protiv svojih predijalista, koji izmiču — 5. Velikaši i plemići, koji se nalaze u javnoj službi, dužni su također dati vojnike od svojih posjeda. — 6. Progon bjegunaca, koji su primili plaću i zatim utekli iz vojske. — 7. Kazna za otpornike. . . . . 437—438

XCIX

Zaključci Hrvatskog sabora

1683. VIII 11.

U taboru u Budinščini

1. Kraljevo pismo Saboru treba unijeti u zapisnik. — 2. Banovo pismo o oprostima od tereta nastanjivanja vojske. — 3. Odredbe o stanovima za vojsku

u Zagorju. — 4. Tužba protiv župnika u Belcu radi uskrate stanova vojnicima. — 5. Odredbe o razdiobi oružja, praha i olova. — 6. Progon zločinaca radi razbojničkog napadaja na Kristofora Mikulića. — 7. Odredba o čuvanju dravskog mosta. — 8. Odluke povodom banova zahtjeva, da mu se u Medimurje pošalje oko 500 pješaka i oko 200 konjanika. . . . 439—441

Reskript

1683. VII 26. Passau

Leopold I. hvali vjernost Hrvata i spominje, što je poduzeo za obranu od Turaka.

Reskript

1683. IX 25. Rim

Inocencije XI piše banu Erdödyju hvaleći otpor Hrvata protiv turske sile i obećaje pomoć u novcu.

Reskript

1683. VIII 7. Passau

Leopold I, banu Erdödyju daje upute i priopćuje raspored vojske za rat protiv Turaka.

Reskript

1683. VII 28. Passau

Leopold I Sabrcu — hvali hrabrost i opominje na vjernost, saopćuje raspored vojske i obećaje pomoć.

Reskript

1683. III 24. Ljubljana

Odluka kranjskih staleža o dobavi praha i olova te oruđa na molbu izaslanika Hrvatskog sabora.

Reskript

1683. IV 2. Celovac

Odbor predstavnika upućuje molbu Hrvatskog sabora skupštini staleža. . . . 441—445

C

Zaključci Hrvatskog sabora

1683. XII 16—17. Zagreb

1. Pročitani su prijepisi pisama velikog vezira i Emerika Tökölyja banu; originale šalje Sabor kralju uz izjavu vjernosti, a prijepise sprema u »škri-nju kraljevine«. — 2. Čitanje kraljevih pisama, upućenih Saboru i banu; pisma su u prijepisu uvrštena u »knjigu kraljevine«. — 3. Predloženo je pismo pape Inocencija XI, koji šalje pomoć od 25.000 forinti; pismo će biti pohranjeno u arhivu kraljevine. — 4. Zahvala za pomoć pokrajinama Štajerskoj, Kranjskoj i Koruškoj. — 5. Opomena za plaćanje desetine zagrebačkom biskupu; sjednica je odgođena na sutrašnji dan. — Nastavak 17. XII u zidanoj kući banovoj. — 6. Obračun poreznikov s plemićkim sucima; obračun odbora sa zemaljskim poreznikom. — 7. Popunjenje ispražnjenih služba popisivača poreza (dicatores). — 8. Kazne za izostatak od prošlog tabora. — 9. Sabor rješava sukob radi ovršnog ubiranja poreza na posjedu Šestine Stjepana Chikulinija. — 10. Odredbe o postupku pred županijskim sudom. — 11. Porez za godinu 1683. — 12. Molba varaždinskog trgovačkog čeha za slobodu trgovanja sa susjednim pokrajinama. — 13. Molba Jurja Krajačića za povratak jednog kmeta i neke sjenokoše. — 14. Odluka u stvari grofa Paradaisara. — 15. Molba Jurja Lackovića. — 16. Plaća liječniku. — 17. Rješenje spora s udovicom pokojnog Ivana Lipszkyja. — 18. Prosvjed protiv »summalista«, koji uskraćuju podavanja. — 19. Publikacija grbovnica. 445—449

CI

Zaključci Hrvatskog sabora

1684. III 22—23. Zagreb

1. Podavanje žitka za opskrbu vojske. — 2. Što imaju dati župnici za vojsku? — 3. Vojna dužnost velikaša i plemića, koji imaju službe u »njemačkoj krajini«. — 4. Zaštita kmetova od nasilja vojske na prolazu. — 5. Opća insurekcija. — 6. Odredbe protiv porasta cijena. — 7. Odredbe protiv krivokletnika. — 8. Podban traži povećanje plaće. — 9. Javni radovi za utvrdu Pokupsko. — 10. Odredbe protiv »heretika« iz Legrada Jurja Dedića, koji je reokupirao od javnih vlasti okupiranu zemlju. — 11. Odredbe o mjerama protiv širenja kuge. — 12. Nastavak sabora slijedećeg dana. Popravak ceste pod Susedgradom; tamošnji prijevoz na Savi. — 13. Odredbe protiv onih, koji se opiru ovršnom postupku. — 14. Vrijednost novca. — 15. Županijski službenici potvrđeni su u službi. — 16. Na zahtjev poreznikov snizuje mu sabor »lucrum regni«. — 17. Sabor postavlja zemaljskog poreznika Ivana Uzelina svojim »fiskom« i određuje mu prava i dužnosti. — 18. Rješenje spora između Nikole Mallakoczja i porodice Chikulinyja. — 19. Odredbe u parnici Ane Svirčić protiv Ivana Petričevića. — 20. Izravnanje spora između Sigismunda Majcena i Elizabete Šimunić. — 21. Ubiranje poreza za namirenje prijepisa oporuke, koja je požarom uništena. — 22. Ubiranje poreza za namirenje duga nasljednicima zemaljskog poreznika Druskoczja. . . . . 450—455

CII

Zaključci Hrvatskog sabora

1684. XII 11. Zagreb

1. U sabor je stigao kraljev izaslanik Aihpegl radi zimskih stanova za vojsku. — 2. Kraljev zahtjev o nastambi i opskrbi vojske. — 3. Izabran je odbor za sastavljanje odgovora kraljevu izaslaniku; sabor odgođen do sutra; Sabor odbija, da nastani vojsku, i saopćuje tu odluku prisutnom kraljevu izaslaniku, nadalje navodi nasilja i nedjela, što ih je vojska dosada počinila, i traži, da je izvedu iz zemlje. — 4. S ovom molbom Sabora otići će kralju zagrebački biskup i ban kao njegovi izaslanici. — 5. Obračun plemićkih sudaca sa zemaljskim poreznikom o ubranom porezu. — 6. Tužba radi nasilne reokupacije posjeda. — 7. Sabor potvrđuje zagrebačke cehovske privilegije, ali ih prije ima pregledati zamjenik protonotarov. — Prihvat grbovnice. . . . . 456—459

Vjerodajnica

1684. XI 18. Beč

Kralja Leopolda za Karla Aichpigla, izaslanika u stvari stanova za vojsku.

CIII

Zaključci Hrvatskog sabora

1685. III 30. Zagreb

1. Banovo pismo zagrebačkom biskupu, da zbog bolesti ne može doći na sabor, s izjavom, da će sve odobriti, što bude zaključeno; ujedno je ban biskupu dostavio dva kraljeva dekreta: jedan od 16. I 1685, u kojem od Sabora traži, da dio vojske služi o trošku Sabora izvan kraljevine pod vodstvom vojskovođa njemačke carske vojske, drugi dekreta od 19. II 1685. kojim se prvi stavlja van snage i banova vlast nad vojskom ostavlja netaknuta; oba de-

kreta bit će unesena u zapisnik. — 2. Naknada štete od zimskih stanova vojske iz vojničke plate; odluka je prepuštena banu. — 3. Porez za godinu 1684; olakšice u porezu za one krajeve, što ih je vojska oštetila; komisija će utvrditi štetu, a ban će je javiti dvoru; Sabor će odrediti svotu poreznog oprosta. — 4. Odredbe o vrijednosti ugarskih dinara — 5. Nabava barjaka za Križevačku županiju. — 6. Ukidanje odluke donjega grada Križevaca protiv crkava i samostana. — 7. Odredba o općoj insurekciji. — 8. Javni radovi za popravak savskih nasipa i ceste pod Susedgradom; ostale javne radove rasporedit će ban. — 9. Plaća zemaljskom agentu u Beču. — 10. Varaždinskim isusovcima bit će dug otplaćen dovozom kamena pomoću javnih radova. — 11. Zamjena križevačkog podžupana u županijskom sudu. — 12. Stjepan i Krsto Chikulini traže svjedodžbu o tome, da je obveznica, o koju se s njima parbio Nikola Mallakoczi, bila pisana na »bijelom listu«. — 13. Odredbe o obračunu zemaljskog poreznika s plemićkim sucima o ubranom porezu. — 14. Progon plemića bez posjeda, koji čine nasilja. — Prihvat grbovnice. — Posebno izaslanstvo priopćit će zaključke banu. . . . . 459—465

Reskript

1685. IV 27. Beč

Leopold I poziva Sabor, da svoju vojsku protiv Turčina pošalje pod vodstvo vojskovođe Jakova Leszliea.

Reskript

1685

Ratno vijeće Donje Austrije moli Sabor za pomoć u drvenoj građi i javnim radovima za popravak tvrde Petrinje.

CIV

Zaključci Hrvatskog sabora

1685. VI 14. Zagreb

1. Ban predaje kraljevo pismo, kojim poziva Sabor, da opet sakupi vojsku na Dravi protiv Turaka, i obećaje, da će dokinuti zimske tabore i izvesti njemačku vojsku iz zemlje; Sabor zahvaljuje i moli, da bude i dalje oslobođen od zimovanja vojske. — 2. Sabor ovlašćuje bana, da može redovne poslove obavljati bez Sabora zajedno sa šest svjetovnih i duhovnih osoba; ako je ban u vojsci, predsjedat će zagrebački biskup. — 3. Ubiranje poreza; ako ne mogu platiti kmetovi, imaju platiti zemaljska gospoda; od zimskog tabora poharani krajevi platit će polovicu. — 4. Odredbe o isplati vojske. — 5. Naknada svote od 300 forinti vrhovnom tridesetničaru Petru Prašinskiju. — 6. Naknadne odredbe o vraćanju duga varaždinskim isusovcima dovozom kamena. — 7. Ban će rasporediti javne radove za popravak Petrinje na molbu gradačkog Ratnog vijeća te za popravak savskog nasipa kod mjesta Dubravčak. — 8. Zagrebački biskup prosvjeduje, što je zanemaren popravak prodora na savskom nasipu kod mjesta Dubravčak. — 9. Obračun plemićkih sudaca sa zemaljskim poreznikom radi ubranog poreza. — 10. Sabor vraća Franji Svirčiću posjed, što ga je okupirao »heretik«. — Dedij. vojvoda legradski. — 11. Vrijednost dinara zvanog »gyukesz«. — 12. Pokušaj nagodbe pred banom i biskupom u parnici između Franje Jelačića i Franje Ivanovića. — 13. Odredbe o spisima porodice Mirkoczyja povodom prodaje dijela obiteljskog posjeda. — 14. Sabor obustavlja parnice, što ih vode vjetrovnici protiv braće Druskoczyja zbog očevih dugova, jer im ne može ispla-

titi očevo potraživanje. — 15. Turopoljski župan ima nastaviti i dovršiti parnicu radi posjeda Jerebich i Gosztelnicza usprkos prestanka sudovanja zbog dizanja vojske. . . . . 466—471

CV

Zaključci Hrvatskog sabora

1686. I 31. Zagreb

1. Izbor protonotara i križevačkog podžupana. — 2. Sabor preuzima protokole, spise, pečat i ostalo od udovice protonotarove. — 3. Novi protonotar izvješćuje o svom izaslanstvu radi zimskog tabora; ban priopćuje kraljevo pismo u toj stvari; zahvalnica Sabora. — 4. U izaslanstvo kralju polazi ban; odbor za sastavljanje instrukcije; troškovi izaslanstva. — 5. U instrukciju treba unijeti i raspravu spora između Nikole Mallakoczija i porodice Chikullinija te zahtjev protiv sudskih naloga. — 6. Odredbe o ugarskom novcu »gyukesz«. — 7. Upute zemaljskom porezniku o žitu za vojsku; potvrda poreznikova u službi; odbor za obračun s poreznikom; plemićki suci imaju svršiti svoj obračun s poreznikom. — 8. Javni radovi za Viroviticu. — 9. Porez za ovu godinu; olakšica onima, koji su zimskim taborom oštećeni. — 10. Odredbe o dovozu kamena varaždinskim išusovcima. — 11. Na molbu zagrebačkog biskupa izaslanik će radi oprosta poreza popisati napuštena selišta u mjestu Miholec. — 12. Odredbe za slučaj prolaza vojske na povratku. — 13. Na molbu nasljednika nekadašnjeg zemaljskog poreznika Druskoczija Sabor određuje obračun o ubranom novcu i izvještaj na slijedećem saboru. — 14. Javni radovi; popravak ceste pod Susedgradom. — 15. Popravak ceste u gori Hochuri. — 16. Javni radovi za popravak pogorjelog dvora Gušćerovec. — 17. Odgoda parnica protiv malodobnog Franje Majcena, dok traje njegovo školovanje. — 18. Prihvat grbovnica. . . . . 471—476

CVI

Zaključci Hrvatskog sabora

1686. VI 6—7. Zagreb

1. Ban nakon povratka s dvora predaje dva kraljeva dekreta; Sabor odlučuje, da podžupani popišu štetu, učinjenu od vojske na prolazu; ostale poslove u Beču svršit će zemaljski agent; protiv komisija sa sudskim djelokrugom, jer su zabranjene. — 2. Odredbe povodom insurekcije. — 3. Vojno podavanje lepoglavskog samostana. — 4. Zagrebački biskup protiv otkidanja posjeda od biskupije; naseliti ih smiju samo grko-katolici. — 5. Ubiranje daća od 2 forinta iz godine 1683. — 6. Kažnjavanje izostanaka od tabora. — 7. Obračun s podžupanima o globama radi izostanaka od prošlog tabora. — 8. Odredbe o novcu zvanom »gyukesz«. — 9. Tužbe protiv nasilja križevačkih krajišnika; pitanje naseljivanja iz Turske prebjeglih »Vlaha« oko ruševina grada Budačkoga. — 10. Prosvjed zagrebačkog biskupa zbog posjeda Hrastovice i Lučkoga te nekih krčevina uz Kupu. — 11. Proti ovom prosvjedu iznosi porodica Erdödyja protuprosvjed. — 12. Odredbe o točnoj mjeri kod prodaje mesa. — 13. Odredbe u mlinovima i mlinarima. — 14. Popravak ceste pod Susedgradom javnim radovima. — 15. Popravak tvrđe Sredičko. — 16. Popravak tvrđava javnim radovima. — 17. Popravak nasipa Cherlieniak. — 18. Isto tako. — 19. Povratak ovršno zaplijenjenih posjeda. — 20. Progon Jur-

šinskija i javnog notara Jurja Dragovanića radi nedjelja. — 21. Progon Ivana Brebera i kmetova pok. Ivana Vojkovića. — 22. Prihvat grbovnica . . . . . 476—481

CVII

Zaključci Hrvatskog sabora

1687, II 4. Zagreb

1. Izvještaj izaslanikov; čitanje kraljeva pisma o oslobođenju od zimskog tabora. — 2. Drugo kraljevo pismo banu s pohvalom za junaštvo u borbi kod Pečuha; oba pisma bit će unesena u knjigu kraljevine. — 3. Izabrani su izaslanici k dvoru; određen njihov putni trošak; odbor za sastavljanje instrukcije. — 4. Instrukcija i plaća zemaljskom agentu u Beču Pavlu Rittheru. — 5. Poreznik je potvrđen u službi; isplata vojske i službenika; porez za godinu 1686. — 6. Javne radove za popravak krajiških utvrda rasporedit će ban. — 7. Razdioba žita vojsci. — 8. Globe radi izostanka iz vojske odredit će u svakoj županiji posebna komisija. — 9. Odredbe radi ubiranja zaostataka poreza za isplatu Druskocijeva potraživanja. — 10. Tužba Sigismunda Ratkaya protiv plemića Matije Oskoczyja radi krađe. — 11. Tužbu Petra Dedinskija protiv Franje Svirčića preporuča Sabor Adamu Zrinjskomu, vel. županu szaladskomu. — 12. Protonotar riješit će sporove među plemićima u Primorju. — 13. Oslobođenje Jurja Juršinskija. — 14. Na molbu zagrebačkih klarisa natjerat će posebni izaslanici njihove kmetove na podavanja; javni radovi za dovoz kamena klarisama. — 15. Odogoda parnice nasljednika pok. Jurja Stanko. — 16. Prihvat grbovnica . . . . . 481—485

Pismo kralja Leopolda I

1686. XI 2. Beč

banu s pohvalnim priznanjem za sudjelovanje hrvatske vojske kod osvajanja Pečuha.

Reskript

1686. V 4. Bečko Novo Mjesto

Leopold I oslobađa Hrvatsku od dužnosti primanja zimskih tabora i nastanjivanja vojske . . . . . 485—486.

Instrukcija

za izaslanike Sabora upućene kralju

1. Izrazit će kralju zahvalnost Sabora za oslobođenje od zimskih tabora i održavanje slobostina kraljevine. — 2. Ishodit će zabranu nedozvoljenih prolaza i boravaka njemačke vojske. — 3. Naknada štete, što ju je vojska učinila gradu Koprivnici. — 4. Protiv skućivanja banske vlasti od strane vojske. — 5. Tražit će prethodnu obavijest o prolazu vojske. — 6. Dohodak od tri-desetnice treba povećati, jer je sadašnji nedostatan. — 7. Osiguranja u slučaju zajedničkih operacija s njemačkom vojskom. — 8. U Budačkom naseljeni »Vlasi« treba da potpadnu pod bansku vlast. — 9. Isplata banske vojske. — 10. Pohod uglednim osobama. — 11. Vjerodajnice i instrukcija za zemaljskog agenta . . . . . 486—488

1. Izbor zagrebačkog podžupana. — 2. Izbor bilježnika Zagrebačke i Križevačke županije. — 3. Izvještaj izaslanika i predaja kraljevskih rješenja, koja će biti unesena u zapisnik. — 4. Troškovi izaslanika. — 5. Na prijedlog zagrebačkog biskupa i kaločkog nadbiskupa Martina Borkovića prihvaća Sabor sinodalne zaključke protiv protestanata te o svetkovanju nekih blagdana. — 6. Obnova saborskog zaključka o lepoglavskom samostanu. — 7. Preperuka molbe plemića Budačkih austrijskom nutarnjem i gradačkom vijeću. — 8. Izaslanstvo generalu Rabathi radi sporova plemića s krajiškom vojskom zbog zemljišta. — 9. Prosvjed Ivana Draškovića i drugih protiv Ernesta Paradaisera zbog posjeda Bellay. — (Drugi dan vijećanja) — 10. Nikola Malakoczy i Jakov Ilijašić predlažu protuslovne kraljeve mandate o odnosnom saborskom zaključku. — 11. Obnova parnice Petra Dedinzkija povodom kraljevskog naloga. — 12. Petar Prašinski traži zaštitu Sabora radi optužba, koje su protiv njega pred kraljem podigli Keglević i drugi plemići. — 13. Ubiranje zaostalih daća u korist nasljednika Kristofora Druskoczja. — 14. Ukidanje zaključka Varaždinske županije, koji je protivan banskoj vlasti. — 15. Povodom pritužba skinut je Gašpar Legrady sa službe zamjenika velikog suca te imenovan Juraj Pojatić. — 16. Imenovanje sudaca i prisjednika Banskog stola. — 17. Odluka, da podžupani ne sudjeluju kod vlastitih parnica. — 18. Zagrebački biskup Martin Borković zabranjuje pristup na područje sela Hrastovice. — 19. O javnim radovima odlučit će ban. — 20. Prihvat grbovnica . . . . . 488—493

Odgovor

1687. IV 22. Beč

kralja Leopolda na tegobe izaslanika Hrvatskog sabora:

1. Oslobođenje od zimskog tabora. — 2. Ratna sprema i plaća za vojsku. — 3. Vlast bana i Sabora ostat će netaknuta. — 4. To se odnosi i na »Vlahe« u Budačkom. — 5. Krajišnicima isplatiti će komora zaostale plaće. — 6. Prijedlog o opskrbi pokupske vojske bit će po mogućnosti uvažen. — 7. O prolazu vojske bit će obaviješten ban, a vojska će dobiti stroge naloge.

Odgovor

1687. IV 22. Beč

Leopold I oslobađa hrvatske staleže od zimskog tabora.

Iz zaključaka

1687. V. 12—14. Zagreb

zagrebačkog dijecezanskog sinoda, održana pod predsjedanjem biskupa Martina Borkovića . . . . . 493—496

CIX

Zaključci Hrvatskog sabora

1687. X 3. Zagreb

1. Izaslanici na Ugarski sabor. — 2. Putni troškovi protonotarovi. — 3—4. Putne troškove predumit će ban. — 5. Emerik Erdeödy zamjenjivat će bana. — 6. Posebni izaslanici kralju, da spriječe naseljivanje protestanata. — 7. Odbor za sastavljanje instrukcija za izaslanike na Ugarski sabor. — 8. Među tegobe imaju unijeti parnicu Nikole Mallakoczja protiv obitelji Chikulinjja.

— 9. Sabor će pisati Kranjskoj i Štajerskoj u stvari zahtjeva brdovačkog kotara radi Save. — 10. Popravak savskog nasipa Cherleniak pomoću javnih radova . . . . . 496—498

Instrukcija 1687. X 4. Zagreb

izaslanicama na Požunski sabor

1. Pravodobni dolazak. — 2. Mjesto i glas. — 3. Radit će za katoličku vjeru. — 4. Tražit će obnovu »vlaške« komisije i izvršenje odnosnih zaključaka. — 5. Dagon stoke u Bakar. — 6. Slobode grada Senja. — 7. Protiv otkidanja uzakupljenih fiskalnih imanja u primorju od teritorija kraljevstva. — 8. Isto za imanja u posjedu Herbersteinovu. — 9. Isto za imanja u posjedu koprivničkog pukovnika i drugih posjednika. — 10. Protiv nezakonitih komisija u stvari pograničnih posjeda na štajerskoj granici. — 11. Njemačke vojnike valja odstraniti iz Varaždina. — 12. Zabrana ispaše krajišnicima. — 13. Za slobodno raspolaganje s plemićkim posjedima na krajiškom području. — 14. Spajanje gornjeg i donjeg grada Križevaca. — 15. Protiv ometanja sudskog postupka sudskim nalogima. — 16. Uspostava banske vlasti. — 17. Inauguralna diploma i oprost od nastanjanja vojske. — 18. Zakupnici fiskalnih imanja imaju potpasti pod vlast kraljevine; protiv presizanja zakupnika. — 19. Pravo kraljevine na dio tridesetine. — 20. Priopćavanje zaključaka Ugarskog sabora pozvanicima. — 21. Predaja vjerodajnica. — 22. U stvari izbora i krunisanja vrijede prijašnje instrukcije. — 23. Objasniti će tegobe gradova i spor između Chikulinyja i Mallakoczyja. — 24. Tražit će potvrdu nekih zaključaka Sabora. — 25. Rješenje o Budačkom gradu treba protegnuti na ostale posjede i ruševne tvrđe. — 26. Krajiški kapetani neka ne primaju odbjegle kmetove. — 27. Ostalo neka svrše po svojoj savjesti u sporazumu s banom i ostalom gospodom velikašima . . . . . 499—503

CX

Zaključci Hrvatskog sabora 1688. III 15. Zagreb

1. Izvještaj izaslanika s Požunskog sabora; odredbe o naknadi njihovih putnih troškova; ban predlaže dva kraljeva pisma; čitanje pisama; odredbe o insurekciji. — 2. Kazna za županijske službenike, koji bi plemiće oslobodili od vojne službe. — 3. Javni radovi za krajiške utvrde na molbu biskupa Mikulića. — 4. Isto za nasip Cherleniak. — 5. Isto za brdovački nasip i susedgradsku cestu. — 6. Isto za utvrde pokupske krajine. — 7. Odbor za obračun zaostataka poreza na molbu Druskoczyjevih nasljednika. — 8. Stjepan Druskoczy poklanja Saboru svoju tražbinu od 300 forinti. — 9. Plaća zemaljskom agentu u Beču. — 10. Izaslanika k dvoru odredit će ban; sabor određuje privremeno Ilijašića. — 11. Sabor uzima k znanju dva kraljevska rješenja o vlasti velikog župana varaždinskoga Emerika Erdeödyja. — 12. Ukidanje sabsorskog zaključka iz godine 1687, koliko je na štetu Nikoli Kegleviću. — (Nastavak vijećanja slijedećeg dana.) — 13. Imenovanje Franje grofa Ivanovića velikim županom virovitičkim i požeškim; izbor županijskih službenika. — 14. Porez za godinu 1687. — 15. Progon Jurja Bedekovića mlađeg radi ubijstva. — 16. Prihvat grbovnica. . . . . 503—507

CXI

Zaključci Hrvatskog sabora

1688. IX 10. Zagreb

1. Kaznjavanje grabeža stoke u Pounju — na kraljev nalog. — 2. Izaslanstvo kralju radi zimskog tabora njemačke vojske; sastavljanje instrukcije za izaslanstvo. — 3. Plaća zemaljskom agentu u Beču. — 4. Mjere protiv onih, koji su izostali od prošlog tabora. — 5. Popunjenje službi bilježnika Zagrebačke i Križevačke županije. — 6. Rješenje spora između Franje Svirčića i Petra Dodinskija. — 7. Kazne za bjegunce iz vojske. — 8. Prihvat barunata obitelji Makar . . . . . 507—509

CXII

Zaključci Hrvatskog sabora

1689. IV 14. Zagreb

1. Biskup Aleksandar Ignacije Mikulić izvješuje o izaslanstvu, što je bilo kod kralja, i predaje kraljev dekret. — 2. Kralj traži znatne količine stoke, žita i vina. — 3. Odbor za raspravu i predračun o tom zahtjevu. — 4. Odredbe o dobavi tražene stoke. — 5. Odredbe o nabavi zahtijevanog vina. — 6. Mjere protiv izvoza stoke. — 7. Opomena gradu Varaždinu radi Židova. — 8. Dopuštenje gradu Koprivnici, da odloži nedeljni sajam. — 9. Plaća zemaljskom agentu u Beču. — 10. Imenovan je pomoćnik zemaljskom porezniku. — 11. Prihvat grbovnica . . . . . 509—512

Reskript

1689. III 17. Beč

Leopold I saopćuje izaslanicima Sabora, banu i biskupu zahtjev, da Sabor dobavi za vojsku 1000 volova, 10.000 kablova pšenice i raži, 20.000 kablova zobi i 2.000 vedra vina . . . . . 512—513

CXIII

Zaključci Hrvatskog sabora

1689. VI 23. U taboru kod Hrastovice

1 Kraljevo pismo o predaji osvojenih tvrđava pod bansku vlast; kazne za protivno postupanje. — 2. Kazne za bjegunce iz tvrđava i tabora. — 3. Opskrba tvrđava i tabora. — 4. Odredbe o preuzimanju tvrđava. — 5. O podbanovu zamjeniku. — 6. Porez za godinu 1688. — 7. Odredbe protiv buntovnih seljaka i zbog napadaja na njemačku vojsku. — 8. Prihvat grbovnice 513—515

CXIV

Zaključci Hrvatskog sabora

1689. VII 28. Zagreb

1. Pobjeda nad Turcima kod Zrinjskog polja i uz tvrđu Novi na Uni; odredbe o novoj općoj insurekciji zbog opasnosti od turske odmazde. — 2. Obnova na prošlom Saboru donesenog zaključka o kaznama; oprost kazna. — 3. Popravak nasipa Cherlenyak; odredbe o davanju vojnika za slijedeći tabor. — 4. Popuna mjesta županijskih službenika. — 5. Odbijanje grbovnice. — Prihvat grbovnice . . . . . 515—516

CXV

Zaključci konferencije**1689. IX 15. Zagreb**

1. Ban će pisati Saboru o dizanju vojske na opću insurekciju. — 2. Dovož ratnih sprava. — 3. Određen je izaslanik karlovačkom generalu radi streljiva 517

CXVI

Zaključci konferencije**1689. X 27. Zagreb**

1. Gradnja ceste od Siska do (Kraljeve) Velike na zahtjev Ludovika Badenskoga. — 2. Dnevnicke službenicima. — 3. Odredbe za Varaždinsku županiju. — 4. Kazne za otpornike. — Posada od 200 vojnika za tvrđu Jasenovac. — 6—8. Odredbe o zamjeni ove posade . . . . . 517—519

CXVII

Zaključci Hrvatskog sabora**1690. I 14. Zagreb**

1. Pitanje, kako će se popuniti služba zemaljskog poreznika. — 2. Komesar Holczer traži u ime podavanja žita samu pšenicu. — 3. Izaslanik varaždinskom generalu radi spora grada Koprivnice s vojskom. — 4. Posebni izaslanik odnijet će ove zaključke k banu . . . . . 519—520

CXVIII

Zaključci Hrvatskog sabora**1690. II 13. Zagreb**

1. Izbor podbana. — 2. Izbor protonotara. — 3. Izbor zagrebačkog podžupana. — 4. Izbor bilježnika Zagrebačke i Križevačke županije. — 5. Izbor velikog suca Zagrebačke županije. — 6. Parnice započete pod sadašnjim podbanom kao protonotarom nastaviti će njegov nasljednik. — 7. Izbor poreznika. — 8. Novi kraljev zahtjev za 50.000 vagona pšenice Sabor ne može izvršiti. — 9. Rješenje parnice Doroteje Karlovary protiv Franje Erdeödyja. — 10. Spor između obitelji Chikulinyja protiv Franje Erdeödyja. — 10. Spor između obitelji Chikulinyja i nasljednika Nikole Mallakoczyja radi sumnjivih isprava. — 11. Spor između obitelji Erdeödyja i posjednika požeških imanja radi Moslavine. — 12. Spor Katarine Hermeščec s kćerima Petra Pisačića mladega. — 13. Kazne radi nedopuštenoga izostanka iz tabora. — 14. Posebni odbor istražiti će zloupotrebe i lihvarenje u trgovini solju kao i štete nastale radi izvoza meda. — Prosvjed velikaša protiv privilegija plemstva kod biranja podbana. — Plemstvo ulaže protiv ovoga prosvjeda protuprosvjed . . . . . 520—524

CXIX

Zaključci Hrvatskog sabora**1691. IX 22. U gradu Želinu**

1. Posebni odbor sastavit će novi popis poreza i prema njemu odrediti broj vojnika, koje imaju dati županije, banderiji i plemstvo. — 2. Odredbe o jednoselišnim plemićima u pogledu vojne službe. — 3. Popunjenje služba županijskih službenika. — 4. Porez za godinu 1690 i 1691. Zaključak od 20. X

1670. vrijedi za kazne radi poreza te za bivše poreznike i njihove nasljednike. — 5. Mjere protiv armalista iz Primorja, koji ne vrše plemićke dužnosti. 6. Opomena gradu Koprivnici radi nedopuštenoga sajmarenja. — 7. Plaća zemaljskom agentu u Beču i drugima. — 8. Zemaljski je poreznik potvrđen u službi za ovu godinu, s time, da isplati vojsku i ubere svoje zaostatke. — 9. Isplata pokupske vojske, što stražari na Uni. — 10. Posebni odbor izvršit će obračun s Jurjem i Stjepanom Druskoczyjem o poreznim zaostacima; plemićki suci dat će odboru obračun o tim zaostacima. — 11. Sabor će banu naknaditi proso za uzdržavanje »Vlaha«, koje treba naseliti s ovu stranu Kupe. — 12. Plaća varaždinskom i zagrebačkom liječniku. — 13. Franjo Smendrović ima pred komisijom dokazati svoje plemstvo . . . . . 524—529

CXX

Zaključci Hrvatskog sabora

1691. V 7. Zagreb

1. Kralj traži dobavu zaostalih podavanja u žitu, vinu i stoci; odbor za sastavljanje odgovora. — 2. Drugi odbor ubrat će zaostatke i kazniti nemarne dužnike. — 3. Odredbe o ugušivanju seljačkih buna. — 4. Rješenje spora između zagrebačkih isusovaca i nasljednika Franje Gereczyja. — 5. Izvještaj odbora za popis poreza radi novog rasporeda vojne dužnosti; kazne za otpornike; priznanje plemstva Franji Smendroviću. — 6. Odredbe radi redovitog uzdržavanja mosta i ceste pod Susedgradom. — 7. Zabrana ubiranja odštete za upotrebu krapinskog toplog vrela. — 8. Sabor naknađuje banu trošak za plemenita konja, darovana izvjesnom mogućniku. — 9. Odredbe o naknadi stvari, što su ih seljaci iz Podgorja oteli njemačkoj vojsci na prolazu. — 10. Podban predlaže obračun o novcu, ubranom od prekokupskog stanovništva za javne svrhe; isplata troška za nabavu protokola i škrinje za saborske spise. — 11. Rješenje spora između Tome Oblačića i Adama Damjanića. — 12. Tužba zagrebačkog biskupa proti gradu Koprivnici radi nedopuštenog sajmarenja. Prihvaćanje grbovnica. . . . . 529—534

CXXI

Zaključci Hrvatskog sabora

1691. XII 22. Zagreb

1. Izbor županijskih službenika. — 2. Primitljeno je na znanje imenovanje Pavla Ritera ličkim podžupanom. — 3. Popunjavanje službi plemićkih sudaca. — 4. Pritužba zagrebačkog biskupa protiv stanovnika Križevačke županije, jer ne plaćaju desetine. — 5. Izbor zemaljskog poreznika; odredbe o porezu za izvanredne izdatke; ubiranje poreza i isplata vojske. — 6. Porez za godinu 1692. — 7. Plaća liječniku. — 8. Odšteta za njemačke vojnike, ubijene u Bistri. — 9. Progon krivca zbog napadaja na posjed varaždinskih isusovaca. — 10. Sabor će pisati gradačkom unutarnjem vijeću u stvari parnice Franje Erdeödyja, u koju se nenadležno umiješalo gradačko Ratno vijeće; u predmetu posjeda Moslavine pisat će Sabor varaždinskom generalu, a ban će odrediti izaslanika kralju. — 11. Kazne za izostanak od tabora; ubiranje zaostatata kralju obećanog podavanja. — 12. Postupak protiv reokupatora posjeda, koji su okupirani radi izostanka od tabora; ubiranje globa zbog iste krivice . . . . . 534—539

CXXII

Zaključci Hrvatskog sabora

1692. IV 30. Zagreb

1. Na zahtjev Ratnog vijeća, da odsada Sabor plaća bansku vojsku, odgovorit će ban. — 2. Zrinjsko-frankopanska imanja u hrvatskom primorju hoće dvorska komora prodati komori nutarnje Austrije; posebni izaslanik poradit će protiv prodaje; odbor će sastaviti za nj instrukciju. — 3. Ubiranje zaostalog podavanja u žitu. — 4. Odredbe o obračunu s nasljednicima pokojnog zemaljskog poreznika te ostalim ubiračima poreza kao i s nasljednicima Kristofora Druskoczija. — 5. Odredbe o stalnom odboru i ročištu za porezne obračune. — 6. Porez za godinu 1691; odredbe o ovršnom ubiranju poreza. — 7. Plaća liječniku. — 8. Odredbe o podmirenju tražbina iz ostavine Katarine Đurak, udovice Franje Špoljarića. — 9. Odredbe i ovlasti za postupak u parnicama Stjepana Orahazyja, Jurja Plemića i Sinkovića. — 10. Obustava sudovanja radi dizanja vojske. — 11. Uređenje zemljišta uza savske prijevoze kraj Zagreba. — 12. Sabor će naknaditi banu žito, što ga je dao za voj-
sku . . . . . 539—542

CXXIII

Zaključci Hrvatskog sabora

1692. VIII 11. Zagreb

1. Izaslanik predaje u prijepisu ugovore o prodaji zrinjsko-frankopanskih primorskih posjeda, koja je izvršena između dvorske i unutarnje austrijske komore; Sabor odobrava prigovore, što ih je izaslanik protiv te prodaje uložio na nadležnim mjestima. — 2. Odredbe povodom insurekcije. — 3. Sabor će zamoliti kralja, da dokine protuzakonite i protuustavne odluke gradačkog Ratnog vijeća, donesene na štetu Franje Erdeödyja. — 4. Revizija podavanja žita za vojsku. — 5. Poseban porez za izvanredne izdatke. — 6. Poreznik ima pokupskoj vojsci izdati sukno; Sabor će mu naknaditi razliku u cijeni. — 7. Postupak protiv plemića Sokača radi napadaja na Kapolnu, posjed varaždinskih isusovaca. — 8. Obustava progona Jurja Bedekovića mlađega. — 9. Odredbe o novcu. — 10. Prihvat grbovnice; načelne odredbe za slične slučajeve. — 11. Prihvat grbovnice . . . . . 542—545

CXXIV

Zaključci Hrvatskog sabora

1692. XI 3. Križevci

1. Povodom vijesti, da će nekoliko pukovnija zimovati u Hrvatskoj, Sabor određuje izaslanstvo kralju; odbor za sastavljanje instrukcije i troškove izaslanstva. — 2. Odredbe o porezu za podmirenje ovih troškova te za plaću zemaljskom agentu u Beču. — 3. Plaća zemaljskom agentu u Beču. — 4. Pomoć zagrebačkim isusovcima, da podmire podavanje u žitu za vojsku. — 5. Ubiranje zaostataka u žitu i stoci za vojsku. — 6. Javni radovi za podizanje dravskih nasipa. — 7. Prihvat grbovnice pod uvjetom, da njihovi vlasnici prijeđu na unijatsku vjeru . . . . . 546—548

Bilješke

1696, 1699

protonotara o tome, da su pod točom 7. prednjeg zapisnika spomenuti armalisti prešli na unijatsku vjeru.

Instrukcija

za izaslanike Sabora na dvor

1. Izaslanici treba da odmah krenu na put. — 2. Vjerodajnice. — 3. U audienciji i pismenom predstavkom zatražit će od kralja, da odustane od zimskog tabora radi opće poznate nerodice i osiromašenja zemlje. — 4. Iznijet će službe, što ih je izvršila kraljevina posljednjih godina. — 5. Podsjetit će kralja na privilegije, date kraljevini, i na siromaštvo plemstva od tolikih ratova; ako se vojska nastani u zemlji, bit će stanovnici prisiljeni, da se rasele u druge zemlje. — 6. Uz izjave vjernosti zatražit će privilegij, kojim se zauvijek osiguravaju prava kraljevine . . . . . 548—550

Druga instrukcija

izaslanicama za slučaj, da ne dobiju traženo rješenje

1. Vojska neka bude nastanjena po krajiškim generalijama, a kao pomoć za njeno uzdržavanje dali bi staleži 500 volova i 1000 vedara vina. — 2. Ako kralj to ne prihvati, neka ponude 400 ili najviše 500 konjanika za carsku vojsku za godinu 1693. pod vlastitim kapetanima, a uz carevu plaću i opskrbu. — 3. Ako ni to ne prihvati, neka obećaju plaćanje banske vojske, ali samo za godinu 1693. — 4. Ne primi li ni to, neka ponude plaćanje banske vojske za čitavo vrijeme ovog turskog rata, ali za to da budu staleži posebnom diplomom oslobođeni od sviju poreza i podavanja. Na zimске tabore u kraljevini neka nikako ne pristanu. Mogu tražiti, da kraljev komesar pregleda stanje kraljevine. . . . . 550—551

CXXV

Zaključci Hrvatskog sabora

1693. I 5. Zagreb

1. Izaslanici daju izvještaj i predlažu kraljev reksript, kojim je za pitanje zimskog tabora određena komisija u Varaždinu; Sabor određuje svoje članove u tu komisiju; zahvala izaslanicama. — 2. Kako je u reskriptu određeno, da će vojska taborovati u kraljevini i u krajini na jednake dijelove, posebni će izaslanici izjaviti kralju, da zemlja ne može primiti tabor radi glada, koji u njoj vlada, nego da će dati za prehranu vojske količine u instrukciji navedene; odbor za sastavljanje instrukcije. — 3. Kako se čitav Sabor ne može često sakupljati, sazivat će ban ili biskup manje sastanke. — 4. Pošto su neki posjednici oslobođeni od davanja stanova vojsci na štetu drugih, Sabor zabranjuje takvo oslobađanje i određuje naknadu time uzrokovane štete. — 5. Štete i nasilja, što ih čini njemačka vojska, prijavit će Sabor varaždinskoj komisiji. — 6. Imenovanje plemićkih sudaca. — 7. Izbor poreznika Sabor prepušta odboru za sastavljanje instrukcije. — 8. Javne radove rasporedit će ban. — 9. Poreznik traži, da mu Sabor naknadi izdatak od više hiljada, koji premašuje prihode . . . . . 551—554

Instrukcija

članovima Sabora izaslanim u varaždinsku komisiju

1. Tražit će, da svu njemačku vojsku, što ovdje zimuje, izvedu iz zemlje, jer će inače i domaći puk i vojska izginuti od glada. — 2. Zahtijevat će

naknadu za štete i nepravde, što ih vojska počinila. — 3. Kod odlaska neka vojska ne čini nasilja. — 4. Da bi koji dio vojske ostao u zemlji, na to nikako ne smiju pristati, ali u tom slučaju, neka vojsku drže u strogom redu. — 5. Sadašnji tereti neka budu izjednačeni. — 6. Stanovi kaptola i plemića treba da ostanu slobodni od vojnih tereta. — 7. Štab njemačke vojske neka ode iz Zagreba. — 8. Vojska ne smije tražiti opskrbu u novcu . . . . . 554—556

CXXVI

Zaključci Hrvatskog sabora

1693. I 28. Zagreb

1. Protiv tereta, što ga je staležima nametnula varaždinska komisija, šalje Sabor izaslanika kralju; odbor će izraditi za njih instrukciju; odobrenje troškova. — 2. Za pokriće troškova ubrat će županije poseban porez. — 3. Sabor imenuje odbor, koji će rasporediti teret za opskrbu vojske, dok ne bude ukinut; već određeni odbor izradit će i za njih instrukcije. — 4. Treći članak prošlog Sabora vrijedi i dalje. — 5. Porez za godinu 1692. — 6. Prihvat grbovnice. — 7. Tužba Stjepana Orahoczija protiv stanovnika Malog i velikog Kalnika. — Odgovor na pismo unutrašnje Austrije . . . . . 556—558

Instrukcija

za izaslanike poslone k dvoru 29. I 1693.

1. Neka što brže otputuju te kralju i dvoru izlože teško stanje domovine, jer je varaždinska komisija nametnula zemlji mnogo veći teret nego prijašnji kraljevski dekreti. — 2. Uza se treba da imaju prijepise odnosnih spisa. — 3. Neka traže olakšanje i potpuno oslobođenje od dužnosti prehranjivati doseljenu vojsku, jer će stanovništvo od gladi izginuti i raseliti se; na stotine ljudi već se odselilo, a ima i mnogo smrtnih slučajeva od glada. — 4. Dosadašnjim podavanjem već je iscrpljena predviđena količina. — 5. Ako ne mogu postići potpuno dokidanje tereta, neka traže barem njegovo smanjivanje. — 6. Ovrhe neka budu zabranjene, a neka se ubire samo onaj broj obroka, koji je stvarno potreban. — 7. Neka ne dadu pristanak i neka traže jamstvo, da to ne postane stalna obaveza. — 8. Tražit će naknadu učinjenih šteta. — 9. Zahtijevat će od kralja pomoć u žitu i zobi. — 10. Sa sobom će ponijeti svjedočanstvo o prosvjedu i izvještaj komesarov, ako je povoljan. — 11. Neka iznesu, koliko je stanje krajine povoljnije. — 12. Predjeli, što su ih zauzeli krajišnici, neka budu vraćeni kraljevini. — 13. Izložiti će kralju pogrde i uvrede, kojima su naši izvrgnuti od strane vojnih glavara i zatražiti, da im to bude zabranjeno . . . . . 558—560

CXXVII

Zaključci Hrvatskog sabora

1693. III 7. Zagreb

1. Povodom novih zahtjeva komesara Thonzera izvršit će posebni izaslanici Sabora s njime obračun dosadašnjih podavanja. — 2. Na zahtjev komesarov Sabor određuje ovršno ubiranje obroka, što pripadaju odsutnim vojnicima. — 3. Popis obroka izdanih preko obaveze. — 4. Komesara posjetiti će posebni izaslanici Sabora. — 5. Ispravak razmještaja vojske i naknada

učinjene štete. — 6. Imenovani novi zemaljski poreznik plaća radije globu nego da preuzme tu službu. — 7. Prijašnji zemaljski poreznik opet preuzima dužnost; odredbe o isplati duga porezniku, o plaćama vojske i službenika te o porezu za godinu 1693. — 8. Imenovanje plemićkih sudaca. — 9. Imenovanje zamjenika plemićkih sudaca. — 10. Postupak protiv grada Koprivnice, jer održava zabranjene nedjeljne sajmove. — 11. Sabor će pisati u Rim, da franjevački samostani, što sada pripadaju kranjskoj provinciji, budu sjedinjeni s provincijom Sv. Ladislava. . . . . 561—565

CXXVIII

Zaključci Hrvatskog sabora

1693. IV 23. Zagreb

1. Odredbe povodom odlaska vojske iz zimskog tabora; pomoć za pothvat protiv Bihaca. — 2. Mjere, da bude što manje štete od prolaza vojske prema Bihacu. — 3. Postavljanje stalne posade u kraju između Une i Kupe; poseban porez za tu svrhu; izabrani odbor sastavit će pravila za opskrbu te vojske i instrukcije za njenog komandanta. — 4. Odobrenje raznih izadataka. — 5. Sabor će poduprijeti tužbu velikaša i plemića protiv službenika gradačke komore, koji im prijete zauzimanje njihovih prekokupskih posjeda. — 6. Sabor određuje odbor, koji će izvršiti obračun s ratnim komesarom o podavanju za vojsku. — 8. Imenovanje velikog suca. 9. Obračun o ubranim obrocima opskrbe za vojsku. — 10. Prihvat grbovnice . . . . . 565—568

Instrukcija 1693. IV 24.

za komandanta tvrde Zrinj, utvrda između Kupe i Une i tamošnjeg stanovništva.

1—2. Prava i dužnosti komandanta. — 3. Sporazum s komandantima tvrđava Sredičko i Letovanić. — 4. Odredbe o ratnom plijenu. — 5. Predjel s ovu stranu Gline ne potpada pod njegovu vlast. — 6. Samostalne veće pothvate ne smije poduzimati bez banova dopuštenja. — 7. Odnos među komandantima. — 8. Odredbe o isplati vojske i postavljenju podređenih komandanata. U konferenciji od 26. IV odlučeno je, da ban imenuje zamjenika ovom komandantu i da odredi ostalo, što je potrebno . . . . . 568—570

CXXIX

Zaključci konferencije

1693. IV 26. Zagreb

Konferencija zaključuje zamoliti u pape novčanu pomoć kao i odvajanje franjevačkih samostana od kranjske provincije; posebni izaslanik ponijet će pisma papi i drugim odličnicima u Rim . . . . . 570—571

Instrukcija

za agenta upućenog papi u Rim dana 29. IV 1693.

1. Neka se požuri na put. — 2. U Rimu će predati pismo isusovcu Ilijašiću i ravnati se po njegovim uputama. — 3. Papi će predati pismo, razložiti mu potrebe kraljevine i zatražiti pomoć. — 4. Poći će kardinalu Cybo i tražiti njegovu potporu. — 5. Neka poradi, da franjevački samostani budu

podređeni provinciji Sv. Ladislava ili posebnoj hrvatskoj provinciji. — 6. Neka pođe i k patru Pancinyju. — 7. Neka čeka, dok ne dobije rješenje, i neka šalje izvještaje banu i biskupu . . . . . 571—572

Gornja uputa nije predana agentu, već je priložena pismu, koje je upućeno isusovcu Ilijašiću, od kojeg će agent u Rimu dobiti uputu; dana mu je uputa u tom smislu, a isto tako i za slučaj, ako bi pater Ilijašić međutim umro 572

CXXX

Zaključci konferencije

1693. V 13. Zagreb

1. Posebni izaslanici poduzet će, što je potrebno, da bude olakšan prolaz vojske. — 2. Odredbe o isplati zaostalog podavanja. za vojsku u novcu. — 3. Imenovan je ubirač toga novca. — 4. Odredbe o nadzoru nad prolazom vojske. — 5. Već određeni izaslanici izvršit će obračun s komesarom o izdacima za vojsku. — 6. Odredbe o šest spornih obroka . . . . . 572—574

CXXXI

Zaključci konferencije

1693. VI 10.

1. Određeni izaslanici dovršit će obračun i pregovore s ratnim komesarom. — 2. Prema potrebi poći će radi spornih troškova za vojsku posebni izaslanik u Štajerski Gradac; biskup će mu dati instrukciju, a zemaljski poreznik putni trošak. — 3. Troškove za dovoz baruta i pušaka naknadit će zemaljski poreznik zemaljskom agentu u Beču i isplatiti mu polovicu plaće. — 4. Ovlast izaslanicama za pregovore s ratnim komesarom . . . . . 574—575

TUMAC NEKIH VAŽNIJIH TERMINA:

Bečki agent (agens Viennensis) — Sabor je imao u Beču svoga agenta t. j. posebnog službenika, koji je u Beču obavljao za Sabor određene poslove, na pr. požurivanje rješenja saborskih molbi kod dvora i drugih ureda, prikupljanje obavijesti i podataka, potrebnih Saboru itd.

Brachium banale — odjel banske vojske, koji se daje u pomoć javnim vlastima, da nepokorene prisile na vršenje stanovitih dužnosti i obaveza.

Colligere militem — kupiti vojsku; Sabor je često zabranjivao obećanjima i darovima mamiti ljude, da stupe u vojsku drugih zemalja (na pr. Austrije).

Datium — daća, javno podavanje.

Declaratio officialium — imenovanje službenika.

Depositionum loca — sabirališta robe za izvoz; Sabor je određivao mjesta, gdje se takva roba ima sabirati.

Deputatio — 1. saborski odbor za izvršavanje određenih saborskih poslova; 2. komisija, koja ima po nalogu Sabora obaviti stanovitu upravnu funkciju.

Dica regni — porez, koji se ubirao od svakog dima t. j. ognjišta, a iznosio je polovinu svote, koja se plaćala Ugarskoj.

Exactor — zemaljski poreznik, u Saboru izabrani zemaljski službenik, vršio je sve poslove oko ubiranja

poreza te oko isplate izdataka, sve to po nalogu Sabora.

Grbovnica (litterae armales) — plemićki list, kraljevska povelja, kojom se određenoj osobi podjeljuje plemićki grb (arma), a time i prava plemića, za njega i njegovo potomstvo.

Instrukcija (instructio) — po posebnoj komisiji sastavljena pismena uputa, što je Sabor daje svojim izaslanicima na kraljevski dvor, na ugarski sabor itd.

Insurekcija (insurrectio) — dizanje vojske u doba rata ili pobune.

Iudex curiae regiae — kraljevski dvorski sudac t. j. sudac kraljevskog dvora, sudi u dvorskom sudu mjesto ili u ime kralja.

Iudex nobilium — plemićki sudac vršio je sudsku i upravnu vlast u županiji; suvremeni hrvatski naziv: veliki sudac.

Kaštel (castrum polj. zamek njem. Burg) — u hrvatskom jeziku nema odgovarajućeg izraza koji bi odgovarao poljskom zamek ili njem. Burg (to nije tvrđava), pa zato upotrebljavamo ovu tuđicu, koja je u narodnom govoru (javna udomaćena).

Kraljevski personal (personalis praesentiae regiae in iudiciis locumtenens) — zamjenjuje kralja u sudskim poslovima.

Lucrum regni — čisti prihod kraljevine — zemaljski poreznik

(exactor) imao je od sviju ubranih zemaljskih prihoda Saboru predati unaprijed određenu svotu kao čisti prihod kraljevine.

Magnati (magnates) — velikaši, grofovi i baruni te s njima izjednačeni, koji posjeduju u zemlji imanja, prvi su i najugledniji stalež u feud. Hrvatskoj.

Missus — poslanik, koji je imao u ime Sabora izvršiti određeni zadatak.

Oktavalni sud (iudicium octavale) — banski stol sazivao se na sastanak (često i po odredbi Sabora) u oktavi (osmini = tjednu) stanovitog datuma, na pr. 5. XI. i trajao je slijedećih 40 dana.

Ošasnina (bonum caducum) — zemlja, koja je ostala bez nasljednika i stoga pripada državnom eraru.

Plemići jednoselišnjaci (nobiles unius sessionis) — plemići seljaci, koji posjeduju samo jedno selište (sessio) t. j. 24 ili 32 i sl. kat. jutra zemlje.

Popis dimnice (connumeratio fumarum) — zapravo: popis dimova: dim t. j. ognjište predstavlja simbolički

jedno domaćinstvo, koje čini poreznu jedinicu; popisom se utvrđuje, tko i koliko ima platiti poreza.

Restantiae — porezni zaostaci; svote poreza, koje su ostale neuplaćene.

Substitutio officialium — imenovanje službenika.

Sudski praznici (iuristitium) — Sabor određuje razdoblje, kad sudovi ne smiju poslovati, na pr. za vrijeme saborovanja i 15 dana prije

Tabula banalis — banski stol, najviši sud u Hrvatskoj.

Taxa — 1) opći naziv za porez (dica, contributio) i za različna druga podavanja; 2) pristojbe za izdavanje isprava i za druge djelatnosti sudskih i ostalih vlasti.

Tridesetnica (tricesima) — vrst carine; podavanje od robe, koja se prevozi ili prenosi, a iznosi trideseti dio njene vrijednosti.

Vicciudex nobilium — zamjenik plemićkog suca, savremeni hrvatski naziv: mali sudac.

Vjerodajnica (credentiales litterae) — isprava, kojom se stanovitoj osobi potvrđuje pravo i sposobnost, da izvrši određenu javnu funkciju.